

Wykład:

Korupcja

a funkcjonowanie gospodarki

Pojęcie korupcji

Pojęcie „korupcji” wywodzi się z języka łacińskiego - „*corruptio*” oznacza **zepsucie, przekupstwo, sprzedajność**.

Wg definicji Transparency International **korupcja jest nadużyciem powierzonej władzy dla uzyskania prywatnej korzyści**.

Bank Światowy definiuje korupcję jako **wykorzystywanie zajmowanego urzędu lub stanowiska do uzyskania nienależnych korzyści**.

Korupcja - takie zachowania, w których ludzie wykorzystują możliwości stwarzane przez pełnione role społeczne i zajmowane pozycje dla osiągnięcia nieakceptowanych społecznie **korzyści własnych**.

Krzysztof Kiciński

Korupcja - branie (sprzedajność) i dawanie łapówek (przekupstwo), występujące w związku z pełnieniem czynności przez funkcjonariusza publicznego lub osobę powołaną do pełnienia funkcji publicznej.

Mała Encyklopedia Prawa

Rodzaje korupcji

Według kodeksu karnego przestępstwami ściśle korupcyjnymi są:

- łapownictwo bierne – przyjmowanie, żądanie, uzależnianie wykonania od wręczenia korzyści, sprzedajność (art. 228 kk);
- łapownictwo czynne – przekupstwo, wręczenie korzyści (art. 229 kk);
- płatna protekcja – podjęcie się pośrednictwa (art. 230 kk);
- przekupstwo pośrednika (art. 231 kk);
- nadużycie władzy – przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków na szkodę interesu publicznego lub prywatnego w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej (art. 231 kk);
- korupcja wyborcza (art. 250 kk);
- korupcja gospodarcza (art. 296a kk);
- korupcja sportowa (art. 296b kk – uchylony przez art. 64 ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o sporcie (Dz. U. Nr 127, poz. 857)).

Wpływ korupcji na gospodarkę – wyniki badań

Korupcja hamuje wzrost gospodarczy (Mauro, 1995, 1998; Tanzi i in., 2002; Pellegrini i Reyer, 2004).

Korupcja utrudnia wzrost zarówno poprzez ograniczenie inwestycji w kapitał fizyczny, jak i kapitał ludzki oraz poprzez zwiększenie niestabilności (Hodge i in., 2011).

Korupcja zmniejsza akumulację kapitału rzeczowego (Mauro, 1995; Wei, 2000).

Brak korupcji ma pozytywny wpływ na stopę wzrostu realnego PKB i stopę wzrostu inwestycji (Cieślik i Goczek, 2018).

Koszty korupcji

Na świecie ok. 8 mln osób (głównie dzieci) umiera z głodu w ciągu każdego roku; za ok. 5,8 mld USD można uratować wszystkie te osoby.

3,6 bln USD na świecie (5% światowego PKB) [WEF]

179 - 990 mld USD w UE [EPRS]

1 bln USD łapówek w transakcjach międzynarodowych [World Bank]

20 - 40 mld USD (20%-40%) światowej pomocy dla krajów słabiej rozwiniętych nie trafia do potrzebujących w wyniku korupcji

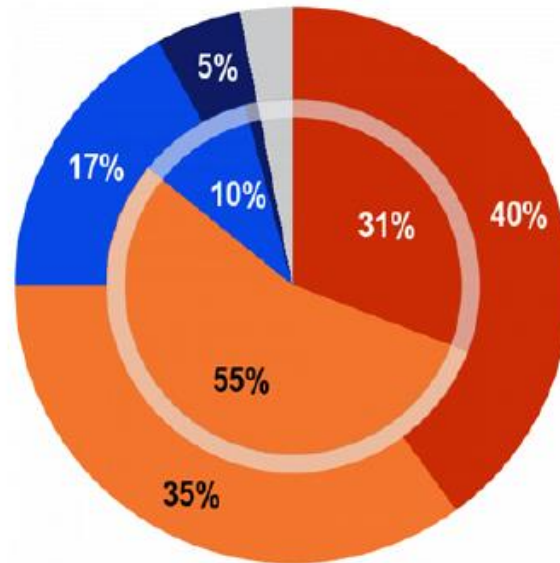
Korupcja zwiększa średnie koszty działalności gospodarczej o **10%** [WEF]

Kara dla Siemens (Niemcy) za płacenie łapówek w transakcjach międzynarodowych **1,6 mld USD** (2008)

Kara dla Odebrecht i Braskem (Brazylia) za płacenie łapówek przy kontraktach z firmą Petrobras (Brazylia) **3,5 mld USD** (2016); wypłacono **800 mln USD** łapówek (w tym 350 mln USD w Brazylii)

Stopień rozpowszechnienia problemu korupcji - opinie przedstawicieli biznesu

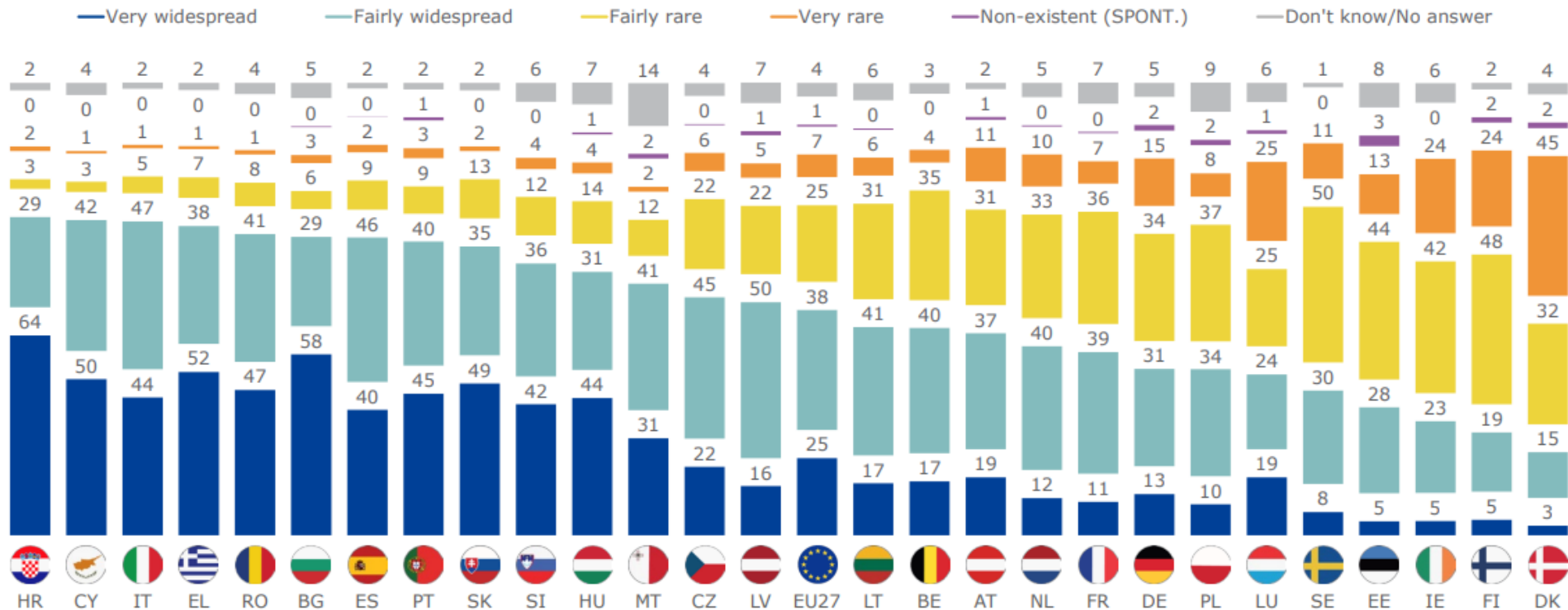
Pana/i zdaniem, jak bardzo problem korupcji jest rozpowszechniony w (NASZYM KRAJU)?

- Bardzo rozpowszechniony
- Raczej rozpowszechniony
- Raczej rzadki
- Bardzo rzadki
- Nie występuje (NIE ODCZYTUJ)
- Trudno powiedzieć

Źródło: EC, *Businesses' attitudes towards corruption in the EU*, 2013.

How widespread do you think the problem of corruption is in (YOUR COUNTRY)? (% by country)

Źródło: EC, *Businesses' attitudes towards corruption in the EU, 2022.*

Przejawy korupcji i innych nieuczciwych praktyk

Które z następujących praktyk uznaje Pan/i za najbardziej rozpowszechnione w (NASZYM KRAJU)?

Źródło: EC, *Businesses' attitudes towards corruption in the EU*, 2013.

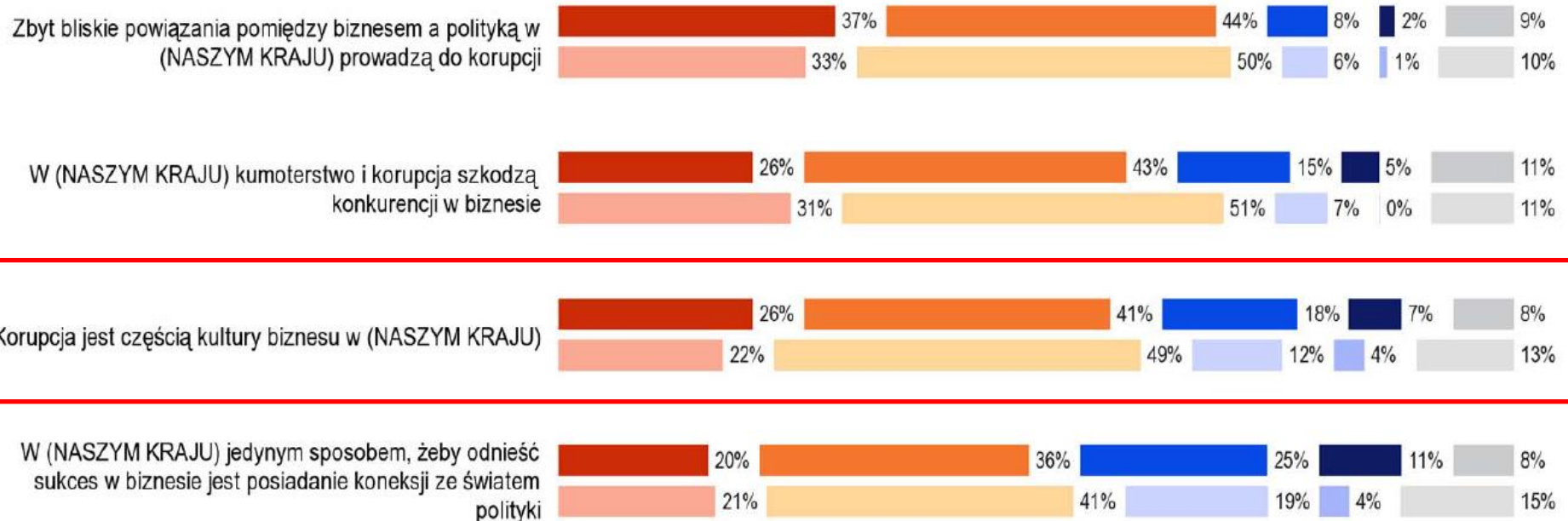
Łapówki i nadużywanie władzy w różnych instytucjach

Czy uważa Pan(i), że w (NASZYM KRAJU) wręczanie i przyjmowanie łapówek oraz nadużywanie władzy w celu osiągnięcia osobistych korzyści jest rozpowszechnione wśród którejkolwiek z następujących grup?

Korupcja a polityka oraz prowadzenie biznesu

O każdym z następujących stwierdzeń proszę powiedzieć, czy się z nim Pan(i) zgadza czy nie zgadza.

Całkowicie się zgadzam

Raczej się zgadzam

Raczej się nie zgadzam

Całkowicie się nie zgadzam

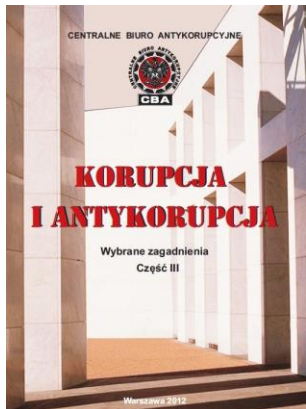
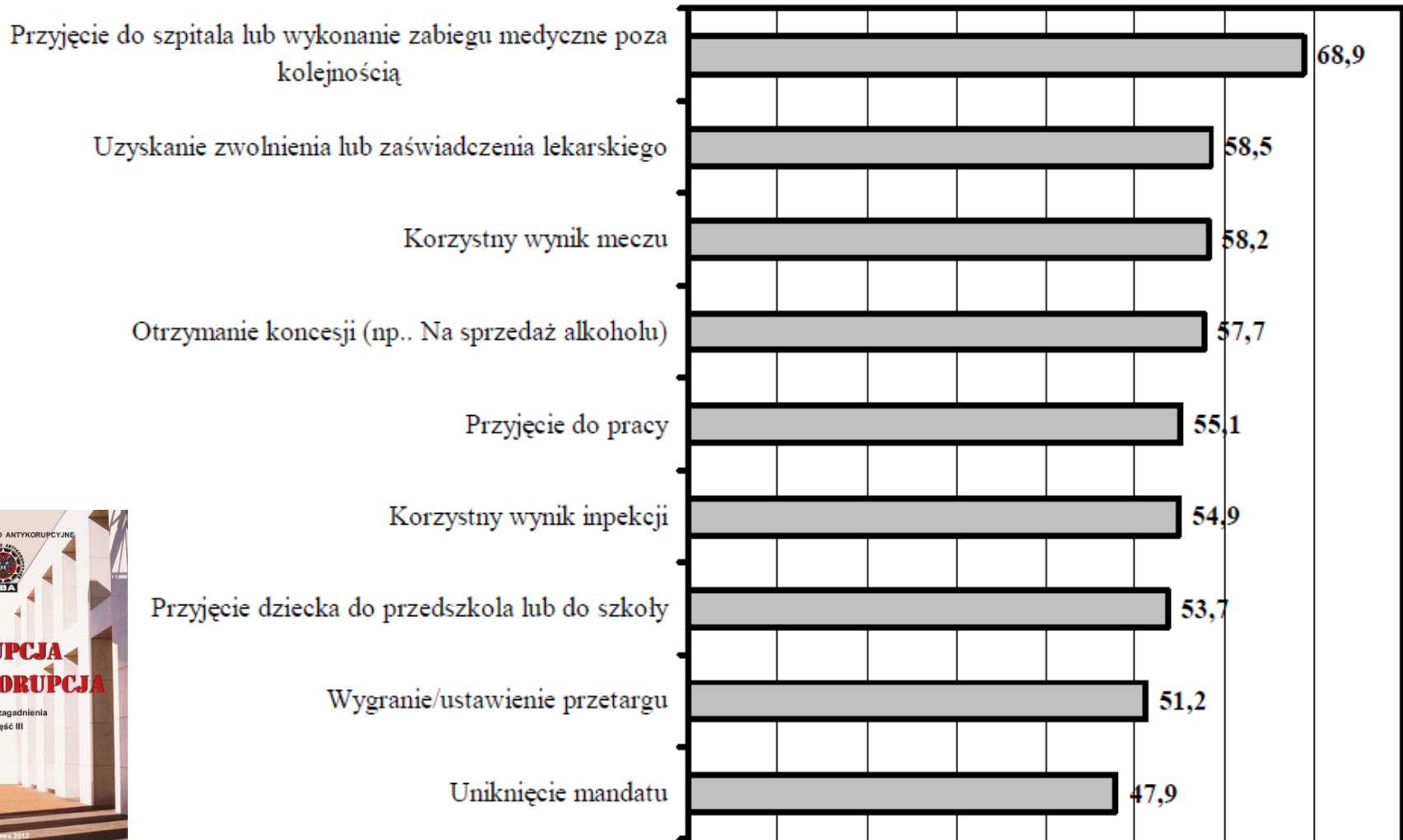
Trudno powiedzieć

Obszary działalności publicznej, w których ujawniono działania korupcyjne

- **służba zdrowia** (wydawanie fikcyjnych zwolnień lekarskich, przyznawanie fikcyjnych grup inwalidzkich, przyjmowanie za łapówkę do szpitali i na zabiegi);
- **ubezpieczenia społeczne** (fałszowanie i antydatowanie polis ubezpieczeniowych, wystawianie polis na fikcyjne pojazdy);
- **banki** (przyjmowanie łapówek w zamian za udzielenie kredytu lub gwarancji bankowej);
- **administracja przedsiębiorstw państwowych** (fałszowanie dokumentów, nieprzestrzeganie procedur, przyjmowanie łapówek od petentów);
- **aparatus kontroli skarbowej** (nieujawnianie wykrytych nieprawidłowości, wyłączenie spod kontroli pewnych osób i działań, udostępnianie osobom nieuprawnionym informacji uzyskanych w wyniku kontroli, nieformalne świadczenie doradztwa podatkowego);
- **administracja celna** (przyjmowanie łapówek, niedopełnianie obowiązku kontroli, zaniżanie należności celnych, fałszowanie dokumentów przewozowych, wystawianie dokumentów poświadczających nieprawdę, umożliwianie nielegalnego przekraczania granicy);
- **organy samorządu** (dokonywanie oszustw w trakcie przetargów, niezgodne z prawem dysponowanie powierzonymi lokalami).

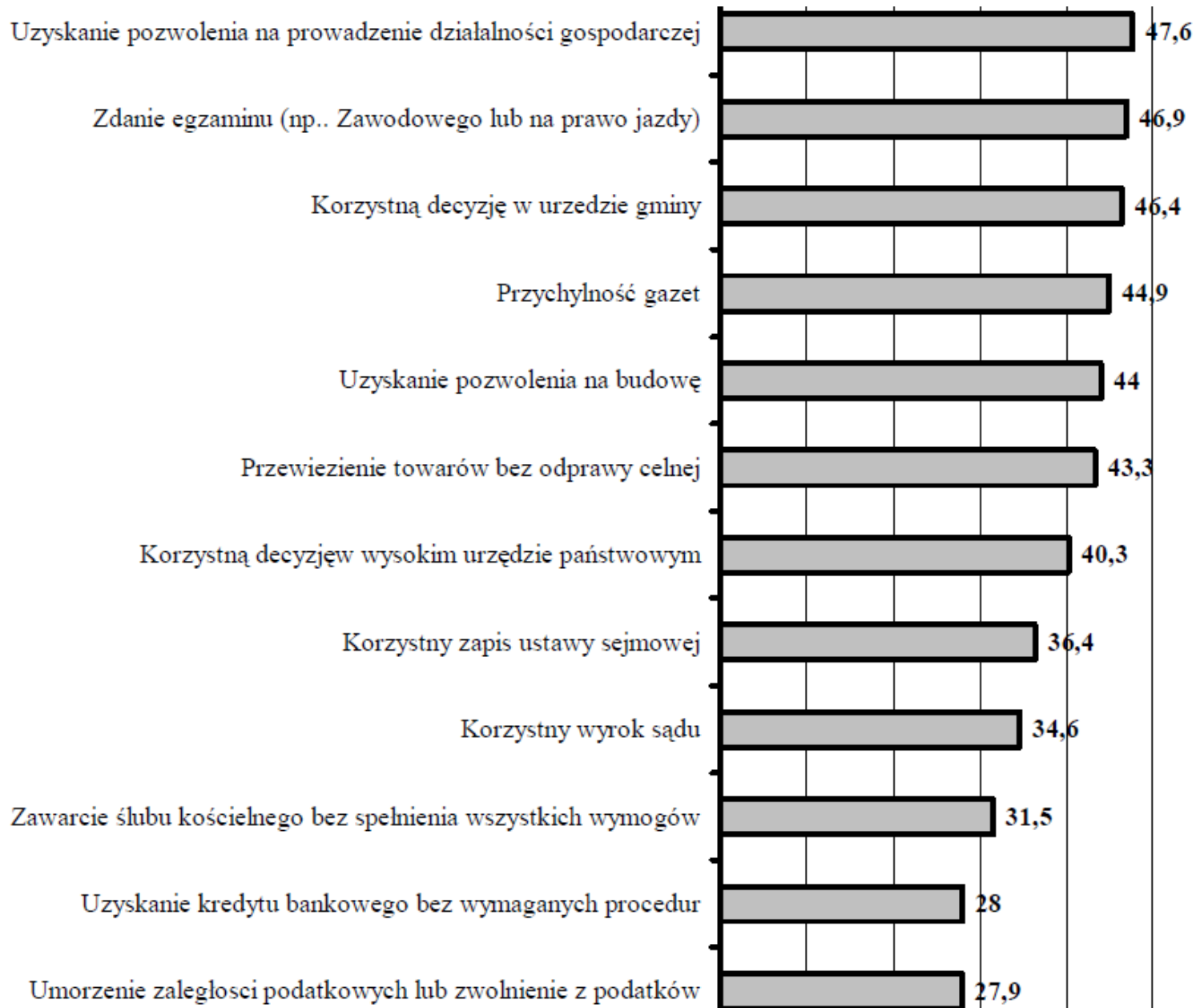
Możliwość załatwienia za pieniądze ...

* odsetek odpowiedzi „bardzo łatwo” i „raczej łatwo”

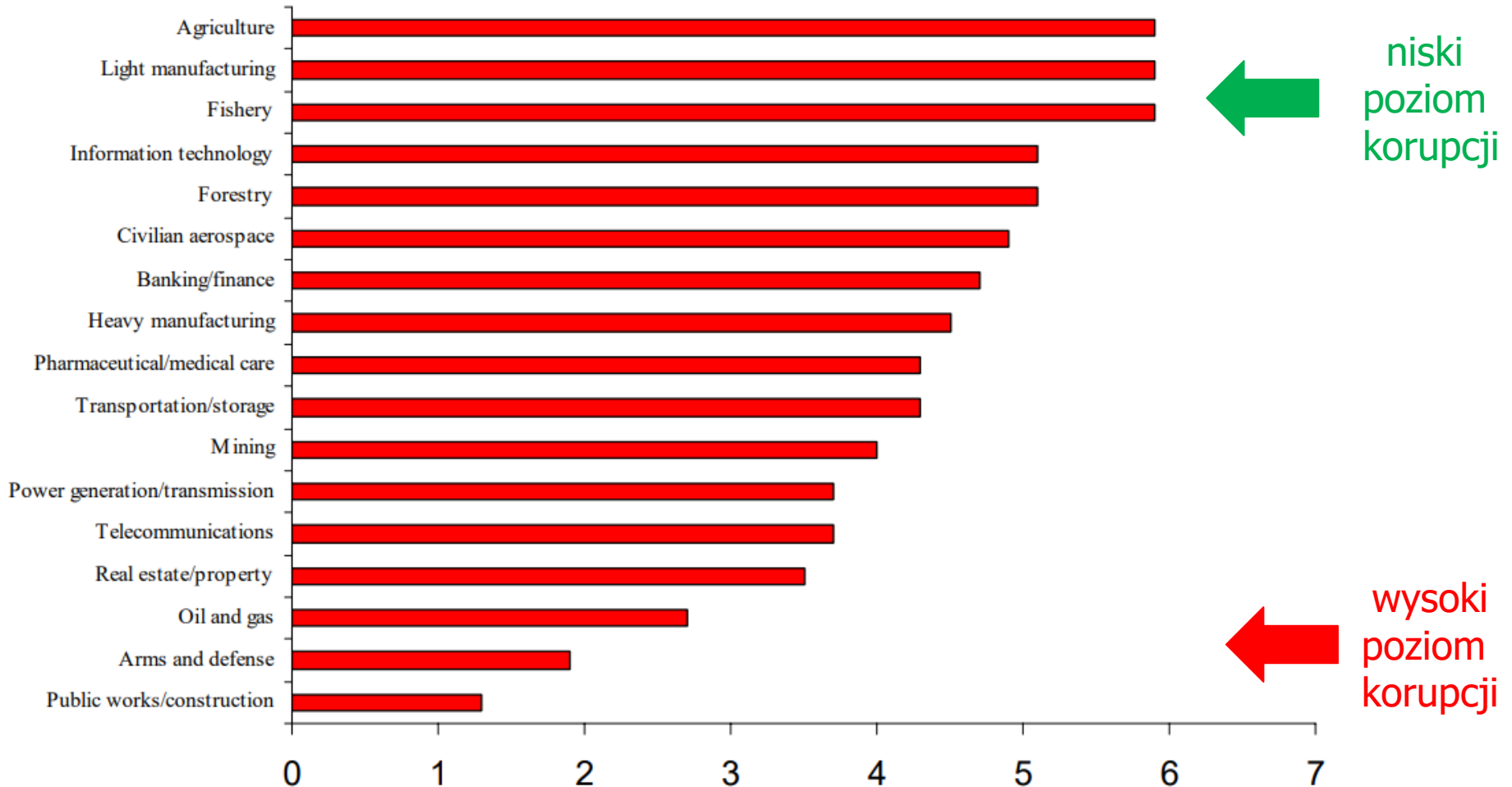
Źródło: Siemaszko i inni, *Spółeczna percepcja zagrożeń korupcyjnych w Polsce*.

Możliwość załatwienia za pieniądze ... (c.d.)

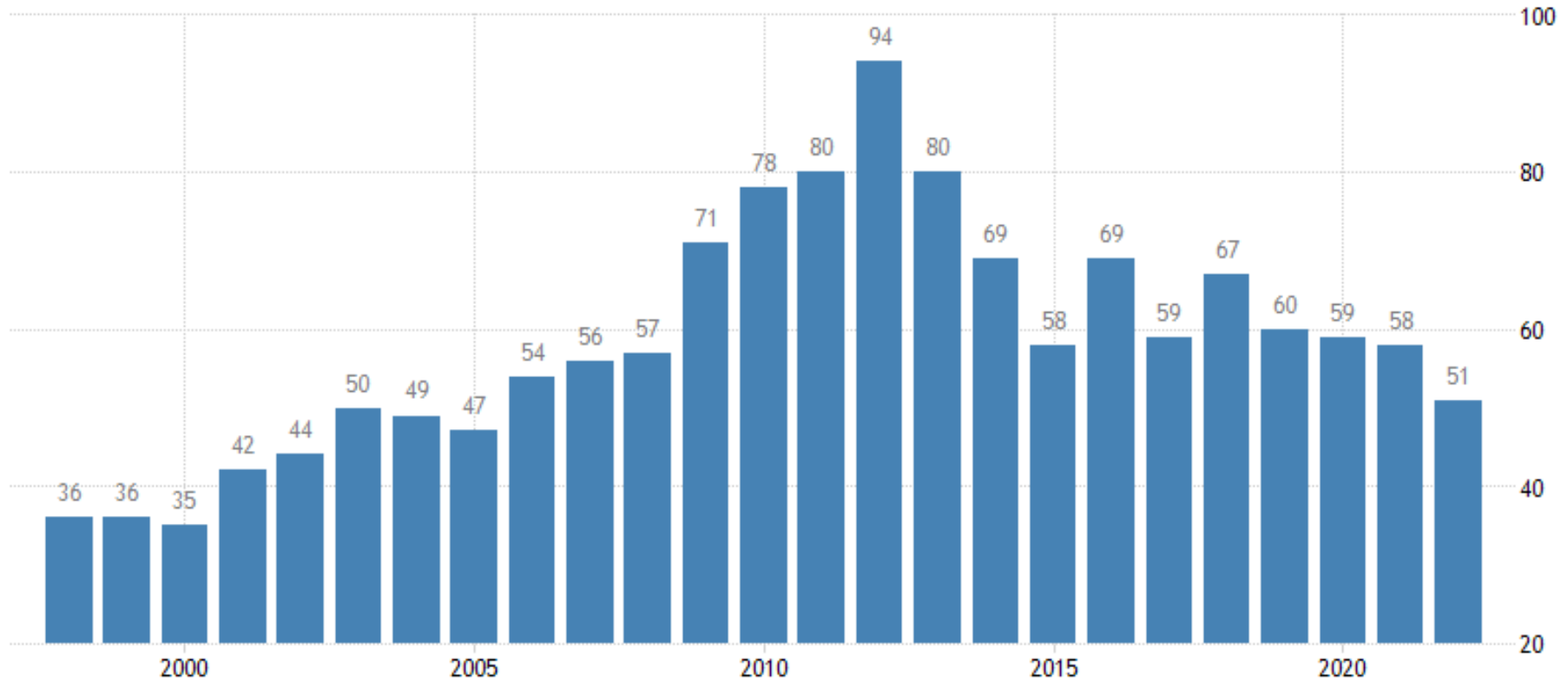

Branże dotknięte korupcją

skala 0 -10, gdzie 0 – skorumpowane, 10 – brak korupcji

Corruption Perceptions Index (miejsce w rankingu), Grecja 1998-2022

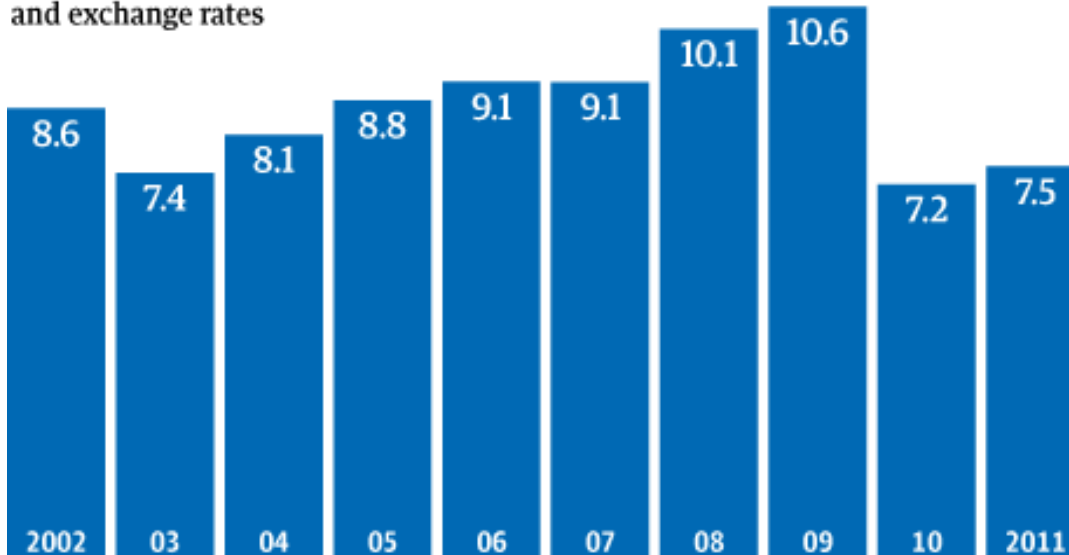

Wydatki na obronę narodową w Grecji

Greek defence spending

US \$bn at constant 2010 prices
and exchange rates

SOURCE: SIPRI

Dług (w % PKB)
I kw. 2021:

209%

Grecja na obronę narodową wydawała ok. 4% PKB, średnia dla krajów UE wynosi 1,7% PKB.

Antonios Kantas, zastępca dyrektora ds. uzbrojenia w Ministerstwie Obrony Narodowej Grecji, 1996-2002

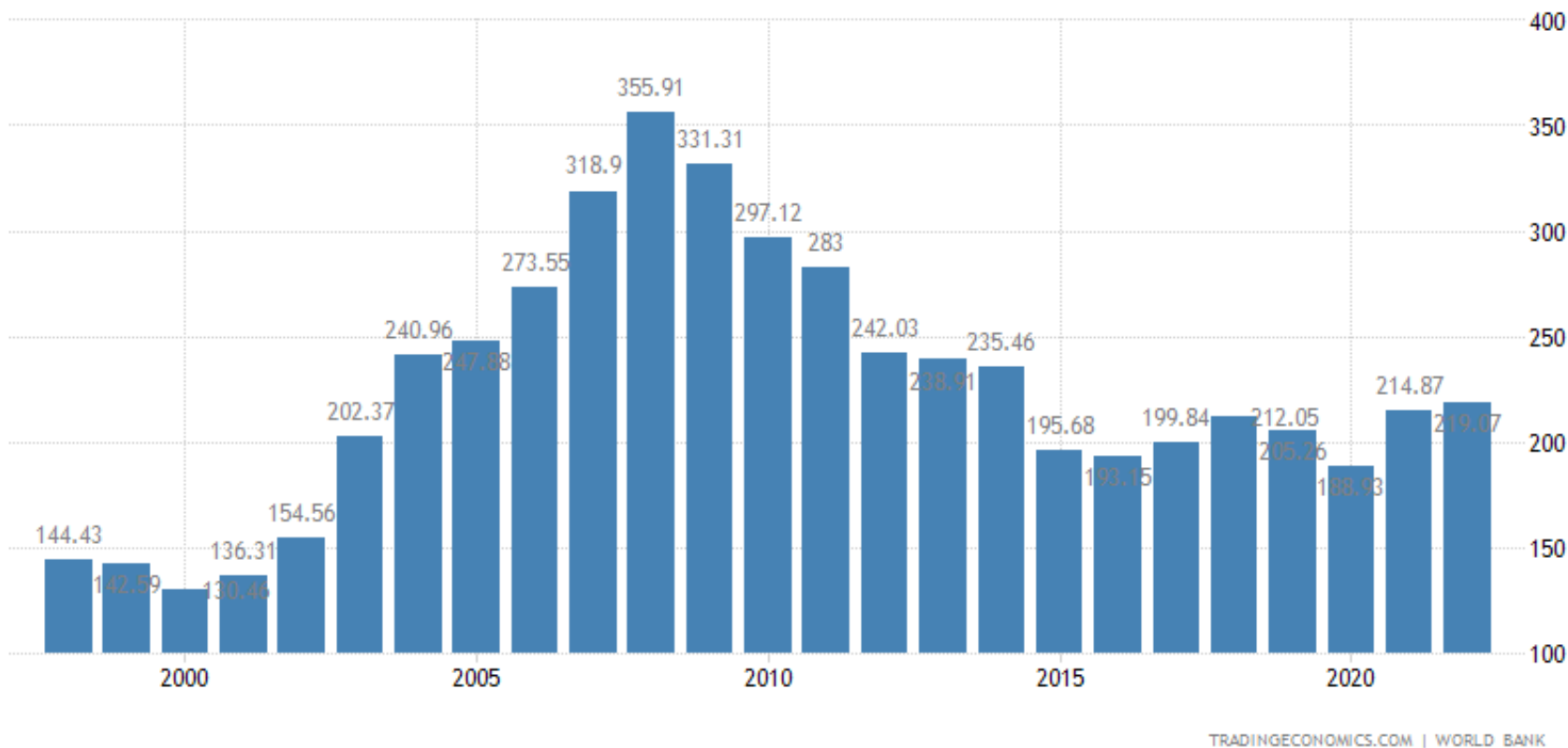
Antonios Kantas, przyjął łapówki w kwocie 8 milionów euro w zamian za zakup broni przez Grecję.

Wśród zakupów z udziałem Kantasa są m.in. niemieckie czołgi Leopard 2, francuskie pociski Exocet dla myśliwców Mirage, niemiecka haubiccoarmata PzH 2000, szwedzki radar rozpoznania artyleryjskiego "ARTHUR,,.

*„Zgodziłem się przyjąć łapówkę
tyle razy, że nie potrafię
przypomnieć sobie każdej z nich”.*

PKB w Grecji

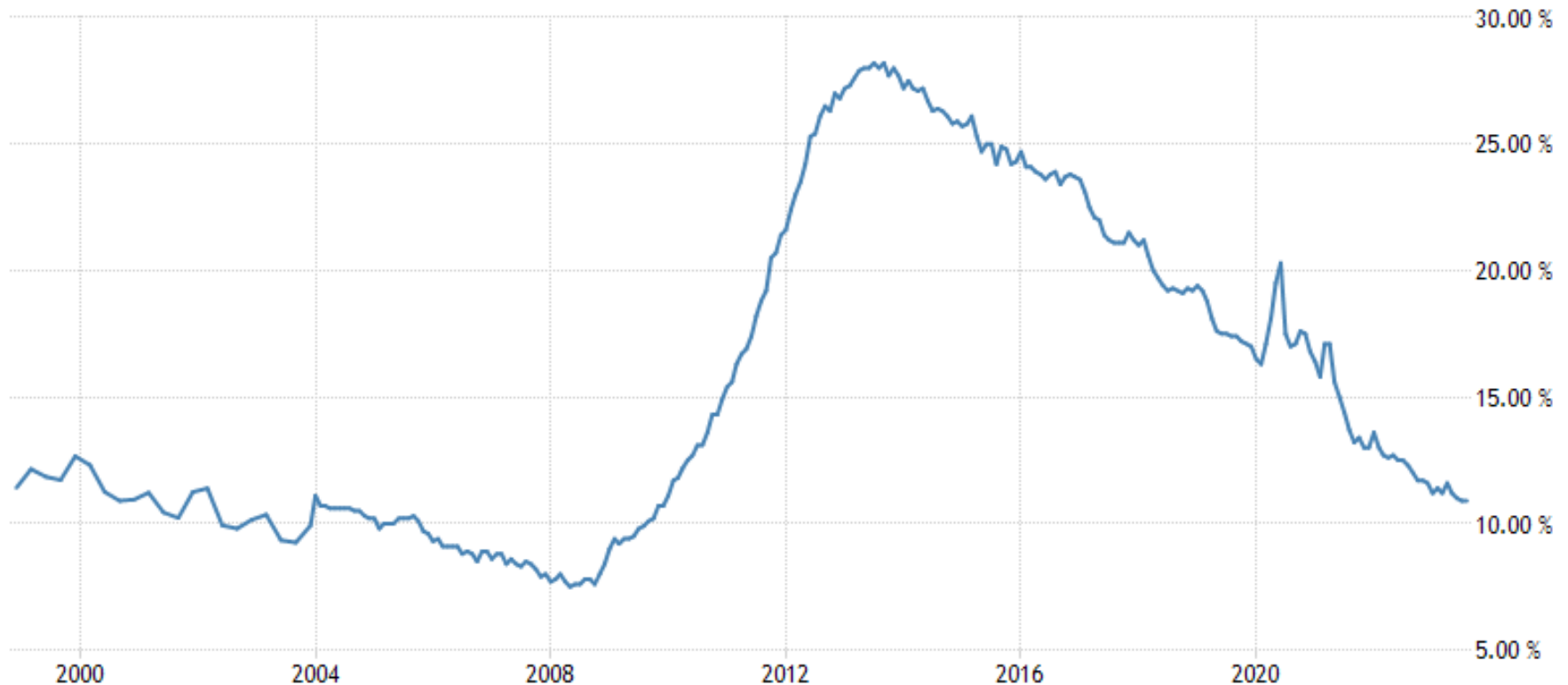

Gross Domestic Product (GDP) in Greece was worth **219 billion US dollars in 2022.**

Stopa wzrostu PKB w Grecji

Stopa bezrobocia w Grecji

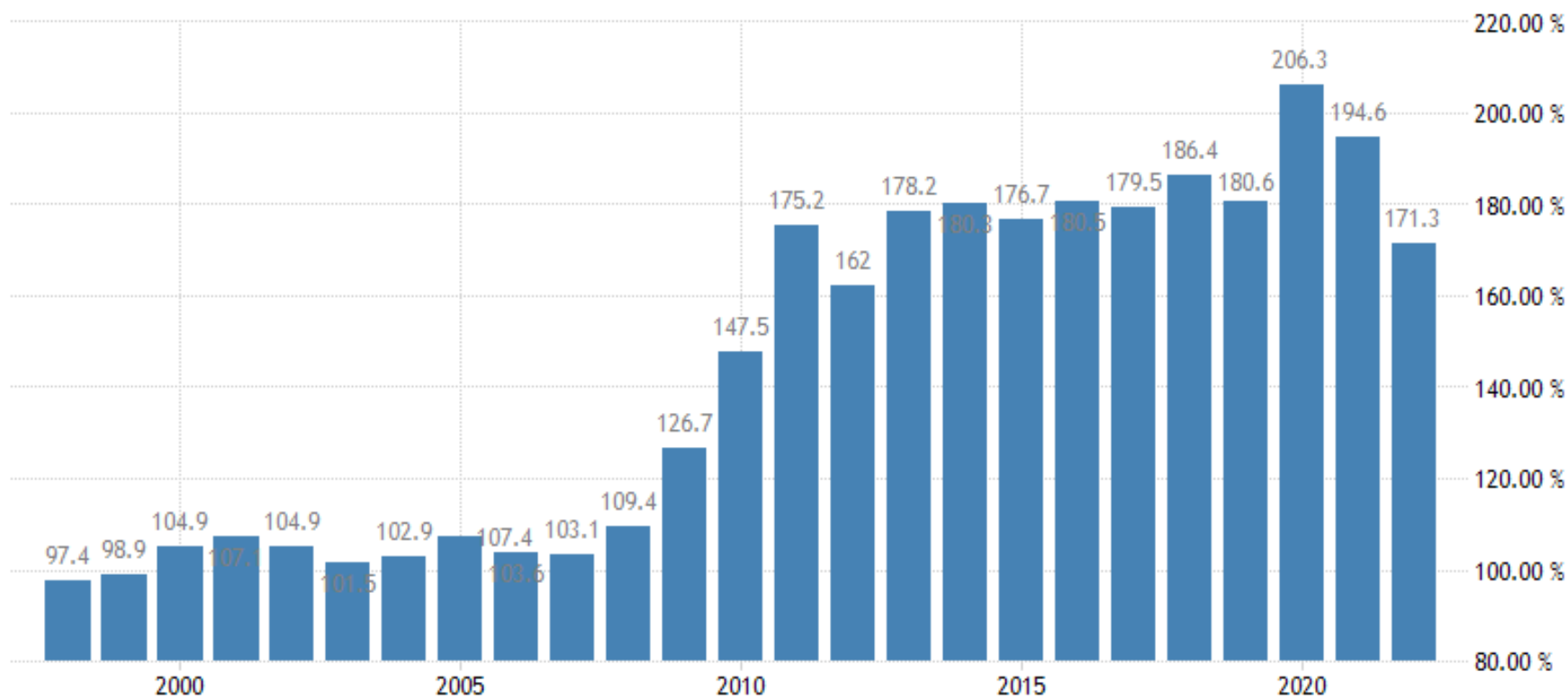

TRADINGECONOMICS.COM | NATIONAL STATISTICAL SERVICE OF GREECE

Unemployment rate: **10,9 percent** in August of 2022.

PL 5,8%

Dług publiczny (% PKB) w Grecji

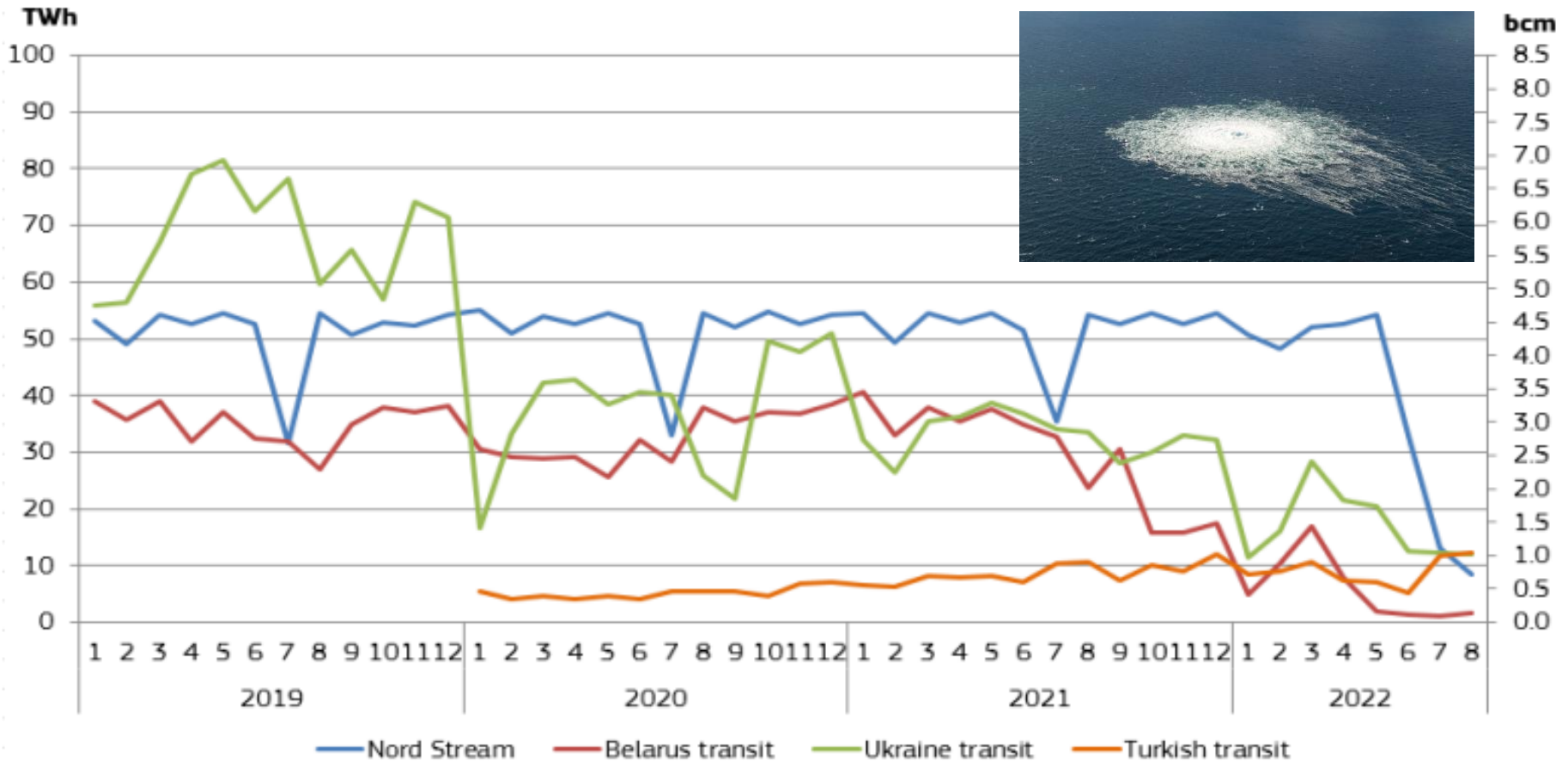

TRADINGECONOMICS.COM | NATIONAL STATISTICAL SERVICE OF GREECE

PL 57,5%

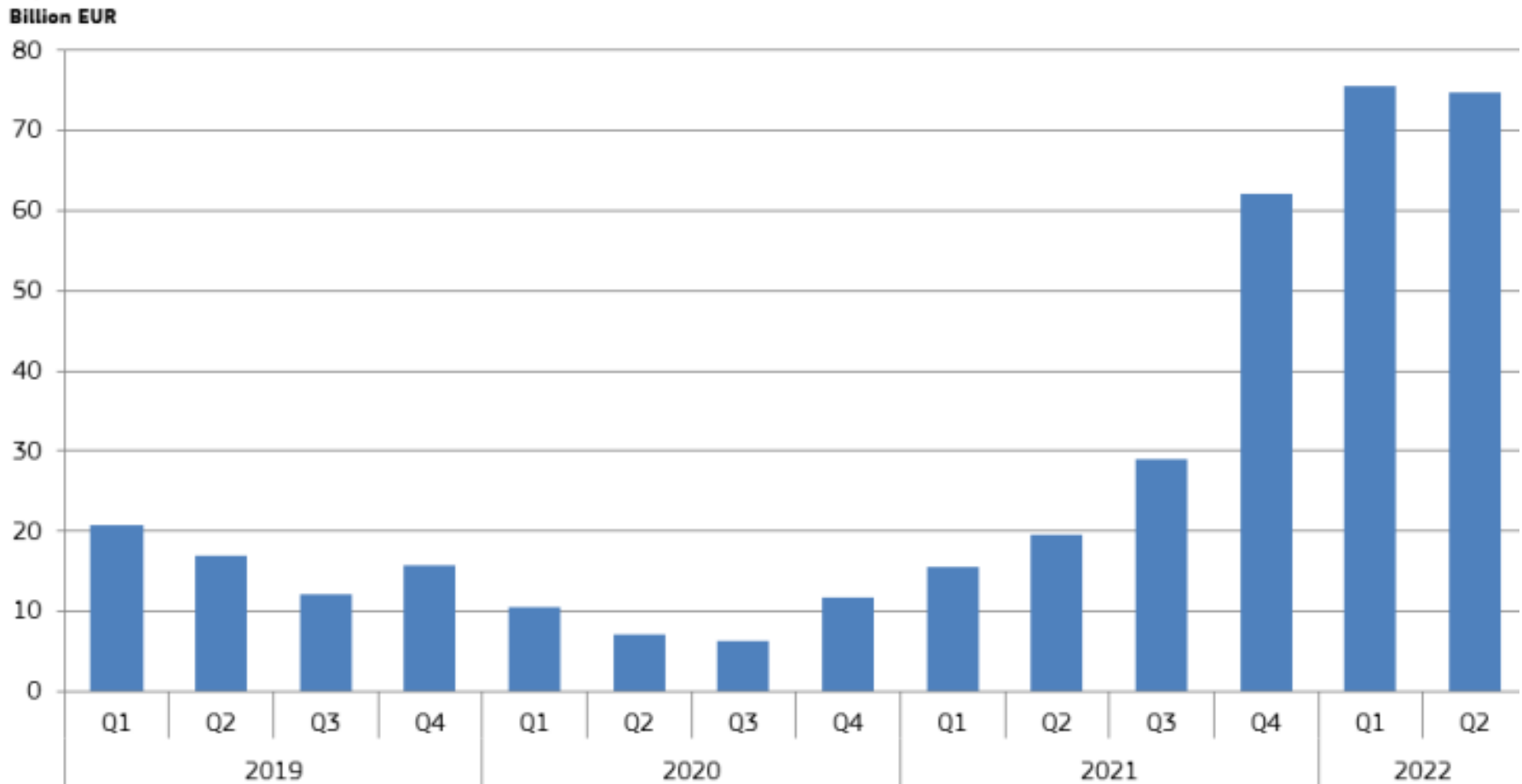
Miesięczny import gazu ziemnego z Rosji do UE według kierunków dostaw

26–29 September 2022

Źródło: EC (2022), Market Observatory for Energy, Volume 16, 2 quarter of 2022.

Szacowany kwartalny rachunek za import gazu spoza UE, (w mld euro)

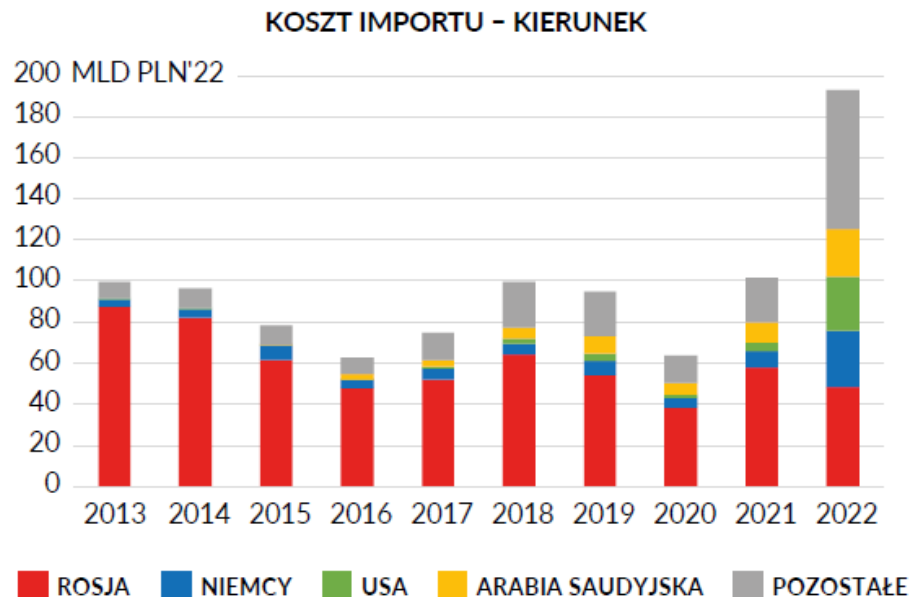
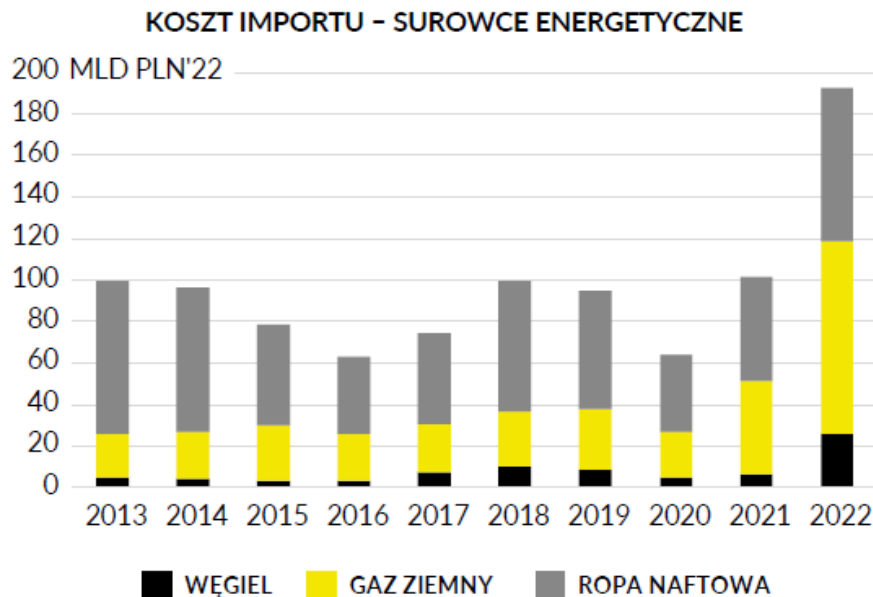

Całkowity rachunek za import gazu z Rosji w 2 kw. 2022 r. wyniósł **23,3 mld euro**.

Saldo w obrotach surowcami energetycznymi (w tys. USD)

Countries	Saldo 2020	Saldo 2021	Saldo 2022
Russian Federation	140,218,930	210,138,967	384,742,360
Saudi Arabia	127,627,333	198,910,793	308,879,825
Norway	36,943,291	101,916,610	203,124,739
United Arab Emirates	130,898,539	180,532,975	196,088,707
Canada	48,770,649	89,631,853	135,007,630
Iraq	53,620,288	75,229,460	126,069,253
Qatar	41,924,659	73,319,502	113,742,951
Australia	49,033,284	65,923,799	113,218,930
Kuwait	35,720,557	57,696,173	82,571,057
Algeria	19,522,618	33,426,095	59,240,519
Oman	16,359,896	23,396,368	57,054,448
United States of America	20,533,961	15,227,043	55,865,452
Poland	-9,460,662	-13,933,676	-23,957,308
Spain	-18,453,730	-31,950,381	-59,239,812
United Kingdom	-7,397,622	-35,601,093	-79,838,637
Türkiye	-24,209,806	-42,175,242	-80,174,518
France	-30,003,791	-53,892,293	-123,327,143
Italy	-25,581,313	-57,265,259	-129,716,073
Germany	-50,289,152	-84,396,443	-145,324,973
Korea, Republic of	-61,153,924	-97,548,405	-153,927,626
India	-76,724,134	-113,997,915	-178,765,977
Japan	-97,936,261	-144,921,153	-238,119,358
China	-230,430,061	-352,747,402	-470,971,987

Koszt importu surowców energetycznych

W 2022 r. wartość importu surowców energetycznych w Polsce wyniosła **193 mld zł** [wzrost o 117% (104 mld zł)].

Prawie połowę tej kwoty (48%) stanowił import **gazu ziemnego (93 mld zł)**, a 38% to koszty zakupu **ropy naftowej (74 mld zł)**. Koszt importu węgla wyniósł **26 mld zł**, stanowiąc 13% wydatków na import surowców.

Kara 3 mld USD dla firmy farmaceutycznej GlaxoSmithKline

2 lipca 2012 roku GlaxoSmithKline przyznało się do oszustw przy promocji leków recepturowych na rynku amerykańskim, przepisywania leków na schorzenia niezwiązane z ich oryginalnym przeznaczeniem oraz **korupcji w środowisku lekarskim**. Sprawa dotyczyła m.in. leków Avandia, Paxil i Wellbutrin. Jednocześnie firma zgodziła się zapłacić karę finansową w wysokości **3 mld dolarów** (będącą najwyższą w tamtym momencie karą w przemyśle farmaceutycznym).

Glaxo promowało lekarstwa do stosowania w przypadkach, w których **nie zostały zaaprobowane w USA, i ukrywało możliwe skutki uboczne**. Od 2001 do 2007 r. nie informowało, że Avandia, najpopularniejszy w Ameryce lek na cukrzycę, **zwiększa ryzyko zawału serca**. W Europie w 2010 r. Avandia została z tego powodu wycofana ze sprzedaży.

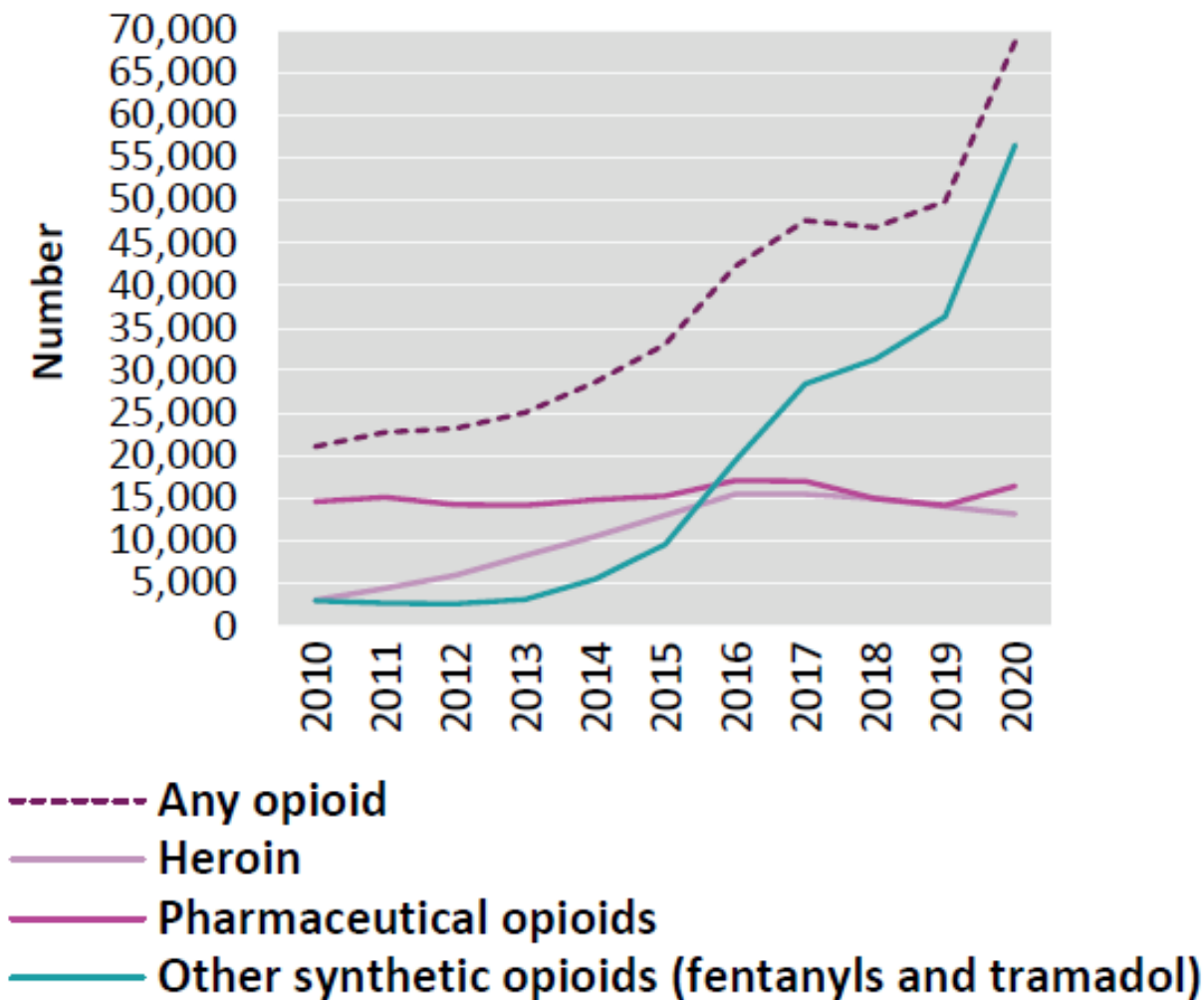
Kara 3 mld USD dla firmy farmaceutycznej GlaxoSmithKline (c.d.)

Według federalnych oficerów śledczych, GlaxoSmithKline:

- ✓ rutynowo przekupywał lekarzy luksusowymi wakacjami i opłacał wykłady;
- ✓ fabrykował dane dotyczące bezpieczeństwa leku i okłamywał FDA;
- ✓ oszukiwał na miliardy dolarów Medicare i Medicaid;
- ✓ oszukiwał regulatorów na temat skuteczności swoich leków;
- ✓ polegał na zwodniczych praktykach, by zarobić miliardy dolarów, sprzedając potencjalnie niebezpieczne dla pacjentów leki.

Zgony związane z przedawkowaniem opioidów i innych narkotyków w USA, 2010–2020

Kary dla firm farmaceutycznych w USA od 2000 r.

Industry: pharmaceuticals

Penalty Total since 2000: \$114,359,397,316

Number of Records: 1,231

TOP 10 CURRENT PARENT COMPANIES	TOTAL PENALTY \$	NUMBER OF RECORDS
Johnson & Johnson	\$24,347,662,770	87
Pfizer	\$10,945,838,549	96
Merck	\$10,654,366,831	87
Teva Pharmaceutical Industries	\$10,046,817,455	93
GlaxoSmithKline	\$9,572,803,406	50
Purdue Pharma	\$9,278,372,787	11
AbbVie	\$7,460,350,024	75
Takeda Pharmaceutical	\$3,987,516,447	32
Novartis	\$3,078,079,570	44
Endo International	\$2,847,090,667	29

Korporacje o najwyższych zyskach (TTM), 2022

Branża farmaceutyczna

Rank	Name	Earnings	Price	Today	Price (30 days)	Country
1	 Pfizer PFE	\$33.77 B ⓘ	\$42.86	▼ 0.28%		 USA
2	 Novartis NVS	\$24.89 B ⓘ	\$75.57	▼ 0.58%		 Switzerland
3	 Johnson & Johnson JNJ	\$20.51 B ⓘ	\$164.46	▼ 0.42%		 USA
4	 Merck MRK	\$19.41 B ⓘ	\$92.18	▼ 0.34%		 USA
5	 Roche ROG.SW	\$19.04 B ⓘ	\$324.78	▲ 1.24%		 Switzerland
6	 BioNTech BNTX	\$18.79 B ⓘ	\$135.62	▼ 3.14%		 Germany
7	 Moderna MRNA	\$15.68 B ⓘ	\$134.00	▼ 0.53%		 USA
8	 AbbVie ABBV	\$14.07 B ⓘ	\$142.94	▲ 0.01%		 USA
9	 CVS Health CVS	\$13.06 B ⓘ	\$89.30	▼ 0.89%		 USA
10	 Novo Nordisk NVO	\$10.00 B ⓘ	\$103.80	▼ 0.98%		 Denmark

Koszty zakontraktowanych szczepień?, 2022-2023

Liczba dawek szczepionek 2022: 65,1 mln dawek

Liczba dawek szczepionek 2023: 38,4 mln dawek

Źródło: Ministerstwo Zdrowia, 15.06.2022

*Komisja Europejska, która jest stroną umów z poszczególnymi producentami, objęła tajemnicą ceny szczepionek przeciwko chorobie COVID-19 (rozporządzenie (WE) nr 1049/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady nie jest możliwe przekazanie kosztów zakupu szczepionek przeciwko chorobie COVID-19, ponieważ w zestawieniu z liczą zamówień pozwoli na ustalenie przybliżonej / uśrednionej ceny szczepionek.

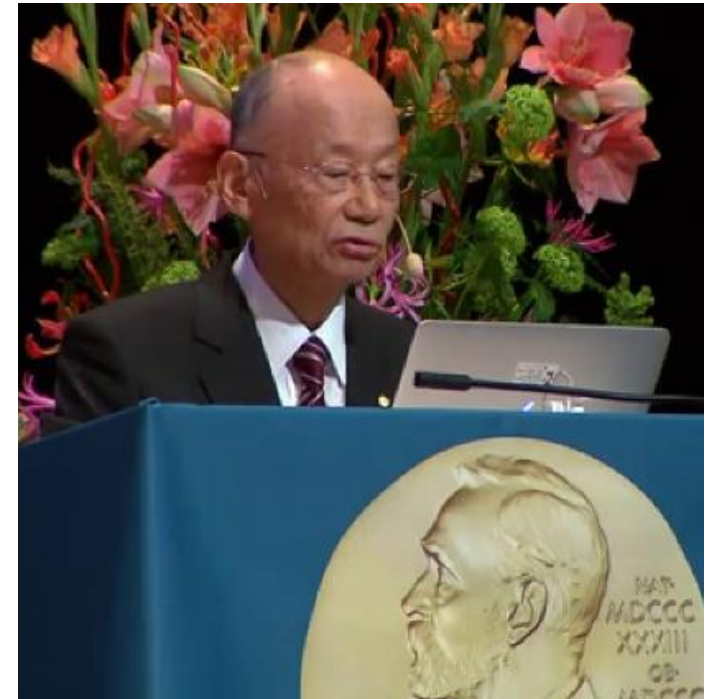
Ivermektyna – lek dla koni?

FDA US Food and Drug Administration

Why You Should Not Use Ivermectin to Treat or Prevent COVID-19 | FDA

Metaanaliza wykazała poprawę o 83% we wczesnym leczeniu, 51% w późnym i 89% w zapobieganiu [COVID-19].

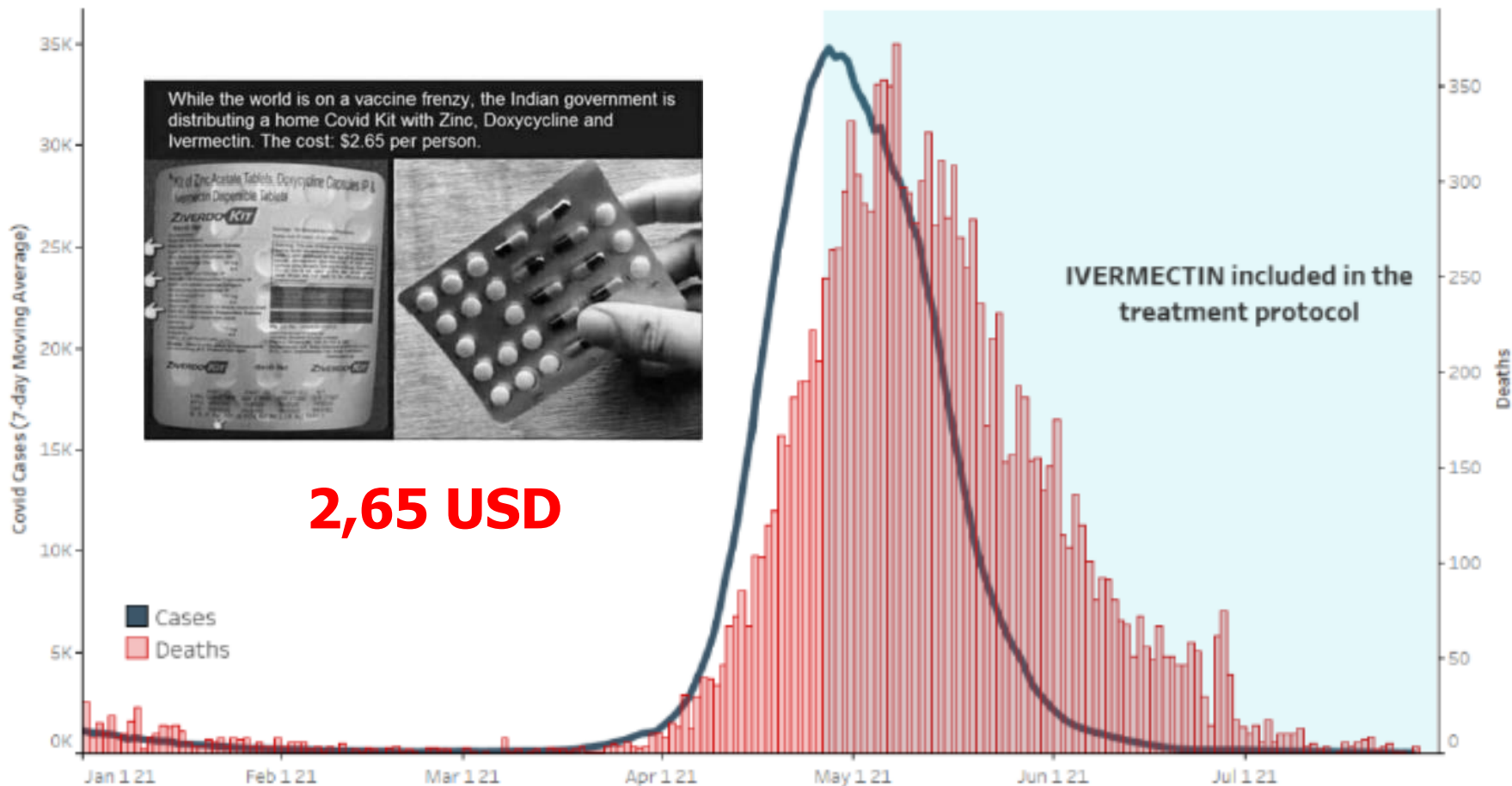
Satoshi Omura
2015 Nobel Prize

Leczenie iwermektyną w Indiach

COVID-19 in Uttar Pradesh (India)

Source: api.covid19india.org

Data Analyst: Juan Chamie @jjchamie

64 ivermectin COVID-19 controlled studies, 32 RCTs
68% improvement for early treatment, RR 0.32 [0.22-0.48]

WGI - Control of Corruption, 2022

Lp.	Kraj	Wskaźnik (skala od - 2,5 do + 2,5)
1	Denmark	2,40
2	Finland	2,25
3	New Zealand	2,16
4	Singapore	2,09
5	Norway	2,07
6	Sweden	2,06
7	Switzerland	2,01
8	Netherlands	1,92
9	Luxembourg	1,88
10	Germany	1,82
14	Ireland	1,67
16	United Kingdom	1,62
20	Estonia	1,54
21	Japan	1,54
32	France	1,26
38	United States	1,10
45	Qatar	0,80
54	Spain	0,69
55	Czech Republic	0,66
67	Italy	0,53
68	Poland	0,51

Źródło: World Bank, 2023.

Odzwierciedla postrzeganie zakresu, w jakim władza publiczna jest sprawowana dla prywatnych korzyści, włączając w to zarówno drobne korzyści, jak i wielkie formy korupcji, a także „przejmowanie” państwa przez elity i prywatne interesy.

WGI - Control of Corruption, 2022

Lp.	Kraj	Wskaźnik (skala od - 2,5 do + 2,5)
93	Greece	0,04
96	China	0,02
107	Bulgaria	-0,16
119	India	-0,32
136	Argentina	-0,45
145	Brazil	-0,57
146	Belarus	-0,58
147	Niger	-0,59
151	Ukraine	-0,63
157	Egypt, Arab Rep.	-0,68
172	Russian Federation	-0,98
182	Nigeria	-1,10
183	Iran, Islamic Rep.	-1,13
187	Afghanistan	-1,18
190	Iraq	-1,21
204	Burundi	-1,52
205	Libya	-1,53
206	Congo, Dem. Rep.	-1,54
207	Equatorial Guinea	-1,60
208	Korea, Dem. Rep.	-1,61
209	Venezuela, RB	-1,65
210	Yemen, Rep.	-1,68
211	Syrian Arab Republic	-1,78
212	Somalia	-1,79
213	South Sudan	-1,86

Corruption Perception Index - metodologia

Wskaźnik percepcji korupcji (CPI) obejmuje następujące przejawy korupcji w sektorze publicznym:

- Łapówkarstwo
- Marnowanie środków publicznych
- Wykorzystywanie urzędów publicznych do celów prywatnych bez ponoszenia konsekwencji
- Nadmierna biurokracja w sektorze publicznym
- Nepotyzm w służbie cywilnej
- Przejęcie państwa przez wąskie partykularne interesy

oraz skuteczność w jej zwalczaniu

- Zdolność rządów do powstrzymania korupcji w sektorze publicznym
- Przepisy wymuszające na urzędnikach publicznych ujawnianie majątku i dochodów oraz potencjalnych konfliktów interesów
- Ochrona prawna osób zgłaszających przypadki przekupstwa i korupcji
- Dostęp do informacji na temat spraw publicznych/działań rządu

Corruption Perception Index 2022

POLAND

Score

55/100

Rank

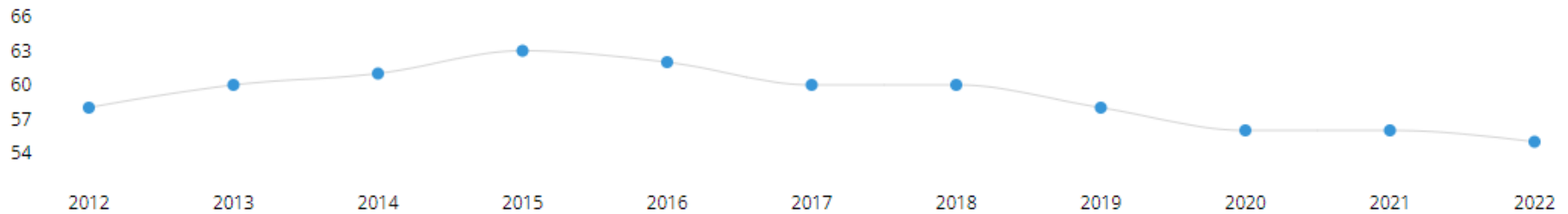
45/180

Score change

↓ -1 since 2021

Wynik każdego kraju stanowi kombinację co najmniej 3 źródeł danych pochodzących z 13 różnych badań i ocen dotyczących korupcji.

Score changes 2012 - 2022

Corruption Perception Index 2022

SCORE COUNTRY/TERRITORY

90	Denmark
87	Finland
87	New Zealand
84	Norway
83	Singapore
83	Sweden
82	Switzerland
80	Netherlands
79	Germany
77	Ireland
77	Luxembourg
76	Hong Kong
75	Australia
74	Canada
74	Estonia
74	Iceland
74	Uruguay
73	Belgium
73	Japan
73	United Kingdom
72	France
71	Austria
70	Seychelles

69	United States of America
68	Bhutan
68	Taiwan
67	Chile
67	United Arab Emirates
65	Barbados
64	Bahamas
63	Israel
63	Korea, South
62	Lithuania
62	Portugal
60	Botswana
60	Cabo Verde
60	Saint Vincent and the Grenadines
60	Spain
59	Latvia
58	Qatar
56	Czechia
56	Georgia
56	Italy
56	Slovenia
55	Dominica

55	Poland
55	Saint Lucia
54	Costa Rica
53	Fiji
53	Slovakia
52	Cyprus
52	Greece
52	Grenada
51	Malta
51	Rwanda
51	Saudi Arabia
50	Croatia
50	Mauritius
49	Namibia
48	Vanuatu
47	Jordan
47	Malaysia
46	Armenia
46	Romania
45	China
45	Cuba
45	Montenegro
45	Sao Tome and Principe

44	Bahrain
44	Jamaica
44	Oman
43	Benin
43	Bulgaria
43	Ghana
43	Senegal
43	South Africa
42	Burkina Faso
42	Hungary
42	Kuwait
42	Solomon Islands
42	Timor-Leste
42	Trinidad and Tobago
42	Vietnam
41	Kosovo
40	Guyana
40	India
40	Maldives
40	North Macedonia
40	Suriname
40	Tunisia
39	Belarus

Corruption Perception Index 2022

39	Colombia
39	Moldova
38	Argentina
38	Brazil
38	Ethiopia
38	Morocco
38	Tanzania
37	Cote d'Ivoire
37	Lesotho
36	Albania
36	Ecuador
36	Kazakhstan
36	Panama
36	Peru
36	Serbia
36	Sri Lanka
36	Thailand
36	Turkey
34	Bosnia and Herzegovina
34	Gambia
34	Indonesia
34	Malawi
34	Nepal

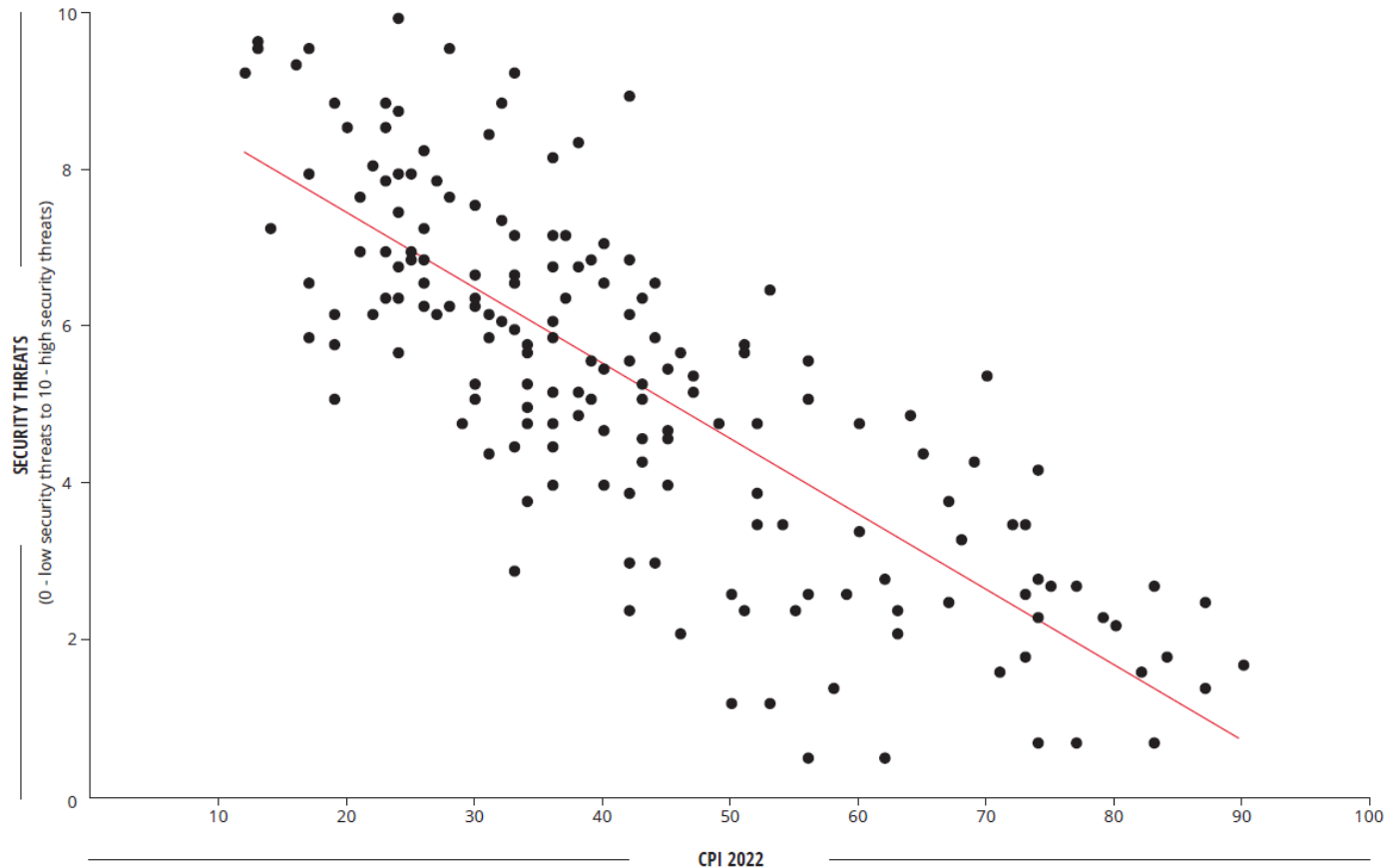
34	Sierra Leone
33	Algeria
33	Angola
33	El Salvador
33	Mongolia
33	Philippines
33	Ukraine
33	Zambia
32	Dominican Republic
32	Kenya
32	Niger
31	Bolivia
31	Laos
31	Mexico
31	Uzbekistan
30	Djibouti
30	Egypt
30	Eswatini
30	Mauritania
30	Papua New Guinea
30	Togo
29	Gabon

28	Mali
28	Paraguay
28	Russia
27	Kyrgyzstan
27	Pakistan
26	Cameroon
26	Liberia
26	Madagascar
26	Mozambique
26	Uganda
25	Bangladesh
25	Guinea
25	Iran
24	Afghanistan
24	Cambodia
24	Central African Republic
24	Guatemala
24	Lebanon
24	Nigeria
24	Tajikistan
23	Azerbaijan
23	Honduras
23	Iraq

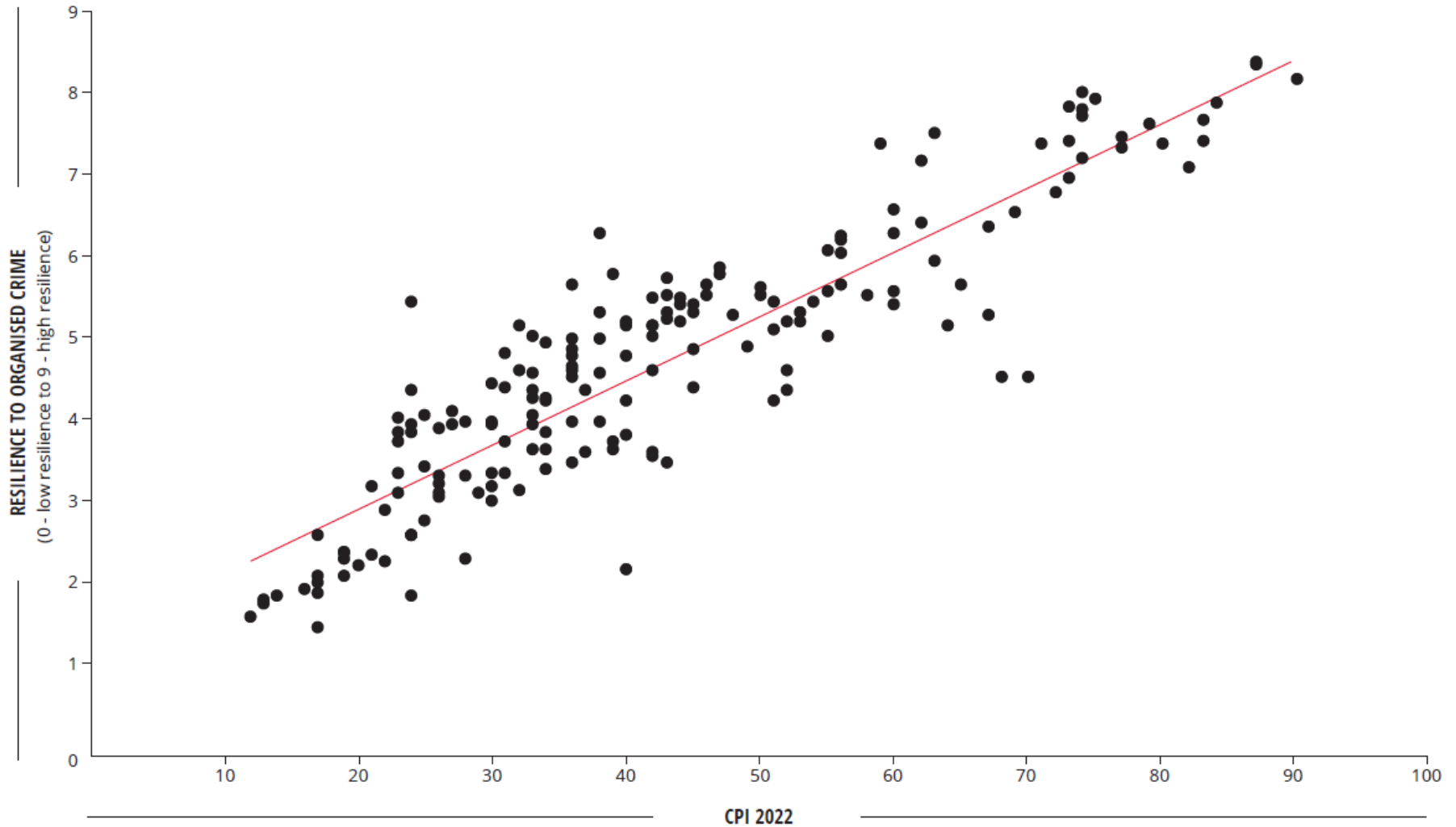
23	Myanmar
23	Zimbabwe
22	Eritrea
22	Sudan
21	Congo
21	Guinea Bissau
20	Democratic Republic of the Congo
19	Chad
19	Comoros
19	Nicaragua
19	Turkmenistan
17	Burundi
17	Equatorial Guinea
17	Haiti
17	Korea, North
17	Libya
16	Yemen
14	Venezuela
13	South Sudan
13	Syria
12	Somalia

Zagrożenia dla bezpieczeństwa a korupcja

Korupcja jest podstawowym zagrożeniem dla pokoju i bezpieczeństwa.

Odporność na przestępczość zorganizowaną a korupcja

Source: Transparency International's Corruption Perceptions Index 2022 and the Global Initiative against Transnational Organized Crime.

Źródło: Transparency International, 2023.

Ograniczanie dostępu do informacji przez polityków

Z punktu widzenia polityków istnieje jeszcze inny powód zabiegania o brak jawności: **ograniczenie jawności jest równoznaczne ze sztucznie wykreowaną rzadkością informacji** i pozwala, jak większość sztucznie stworzonych sytuacji, w których jakieś dobro staje się rzadkie, **osiągać rentę**, która w niektórych krajach jest zdobywana na drodze nieskrywanej korupcji (poprzez sprzedaż informacji).

W innych sytuacjach renta może stać się częścią „wymiany podarunków”, jak w przypadku dziennikarzy, którzy oferują „laurki” i zniekształcone relacje w zamian za uprzywilejowany dostęp do informacji.

Źródło: J.Stiglitz, Informacja i zmiana paradygmatu w ekonomii, 2004.

Transparentność stanowienia prawa

Grupa	Kraje (wskaźnik transparentności systemu)
Grupa I. Najbardziej transparentne	Nowa Zelandia (6,0), Szwecja (5,8), Szwajcaria (5,8), Finlandia (5,6), Dania (5,6), Kanada (5,5), Norwegia (5,4), Niemcy (5,4)
Grupa II. Średnio transparentne	Holandia (5,3), Austria (5,3), Australia (5,2), Irlandia (5,1), Francja (4,9), Wielka Brytania (4,9), USA (4,7), Japonia (4,6)
Grupa III. Najmniej transparentne	Belgia (4,3), Portugalia (4,3), Hiszpania (4,3), Izrael (4,1), Grecja (4,1), Korea Płd. (3,8), Włochy (3,7)

Polska 3,7

How easy is it for businesses in your country to obtain information about changes in government policies and regulations affecting their activities? [1 = impossible; 7 = extremely easy]

Transparentność a ...

Grupa	Corruption Perceptions Index (TI)	Kontrola korupcji (WGI)	Nieregularne płatności i łapówki (WEF)
Grupa I. Najbardziej transparentne	9,0	2,1	6,4
Grupa II. Średnio transparentne	7,9	1,6	5,9
Grupa III. Najmniej transparentne	5,5	0,6	4,9

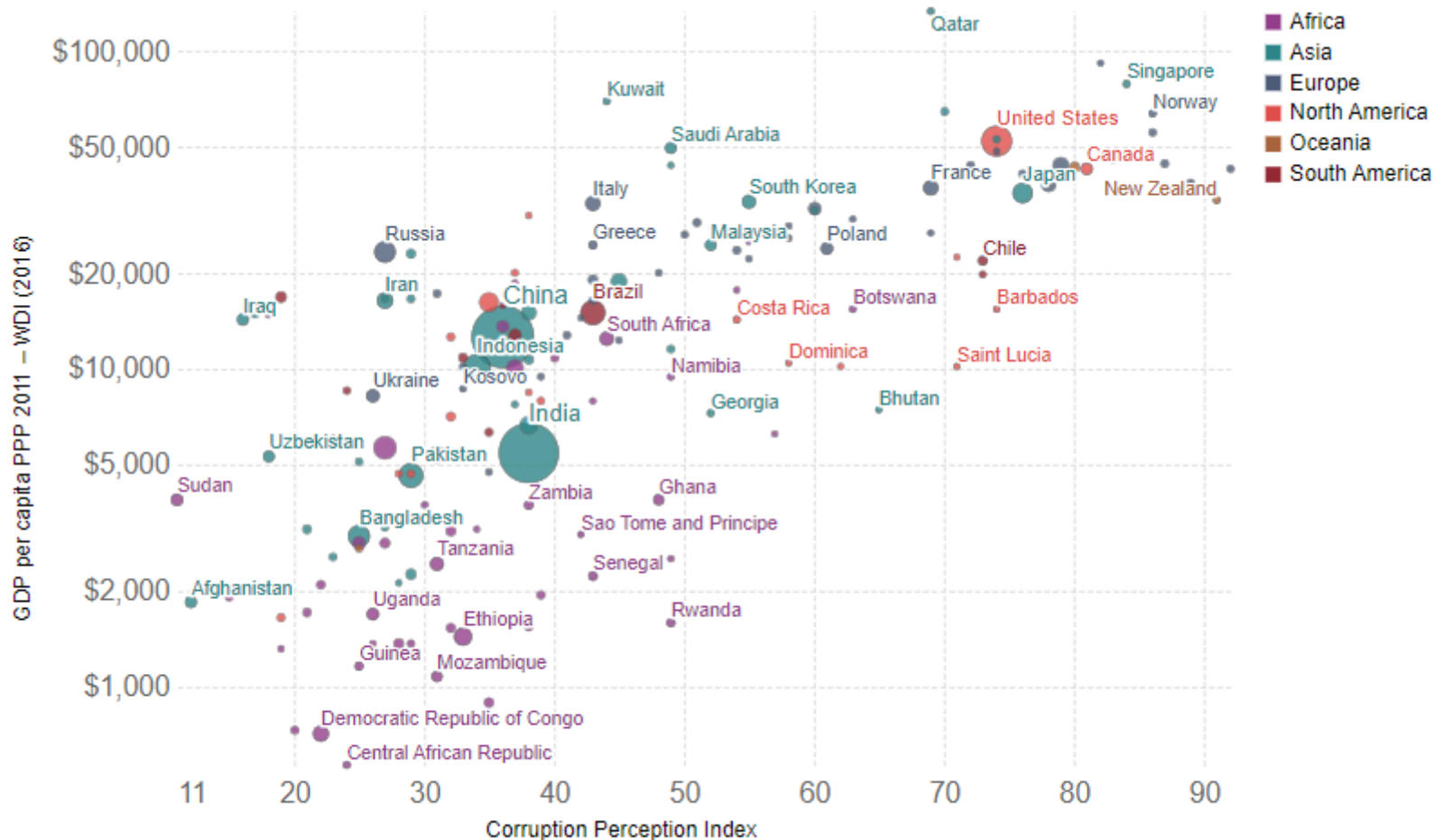
Polska [5,5; 0,4; 4,9]

Uwaga: im wyższy poziom wskaźników, tym mniejsza korupcja oraz mniej łapówek.

Korupcja (miejsce w rankingu najmniej skorumpowanych państw) a PKB per capita w tys. USD (PPP), 2016

Kraj	PKB per capita (w tys. USD)
1. New Zealand	38 345
2. Denmark	53 744
3. Finland	43 169
3. Norway	70 392
3. Switzerland	79 242
6. Singapore	52 961
6. Sweden	51 164
36. Poland	12 316
171. Libya	-
175. Sudan	2 415
175. Yemen	938
177. Afghanistan	562
178. Syria	-
179. South Sudan	759
180. Somalia	434

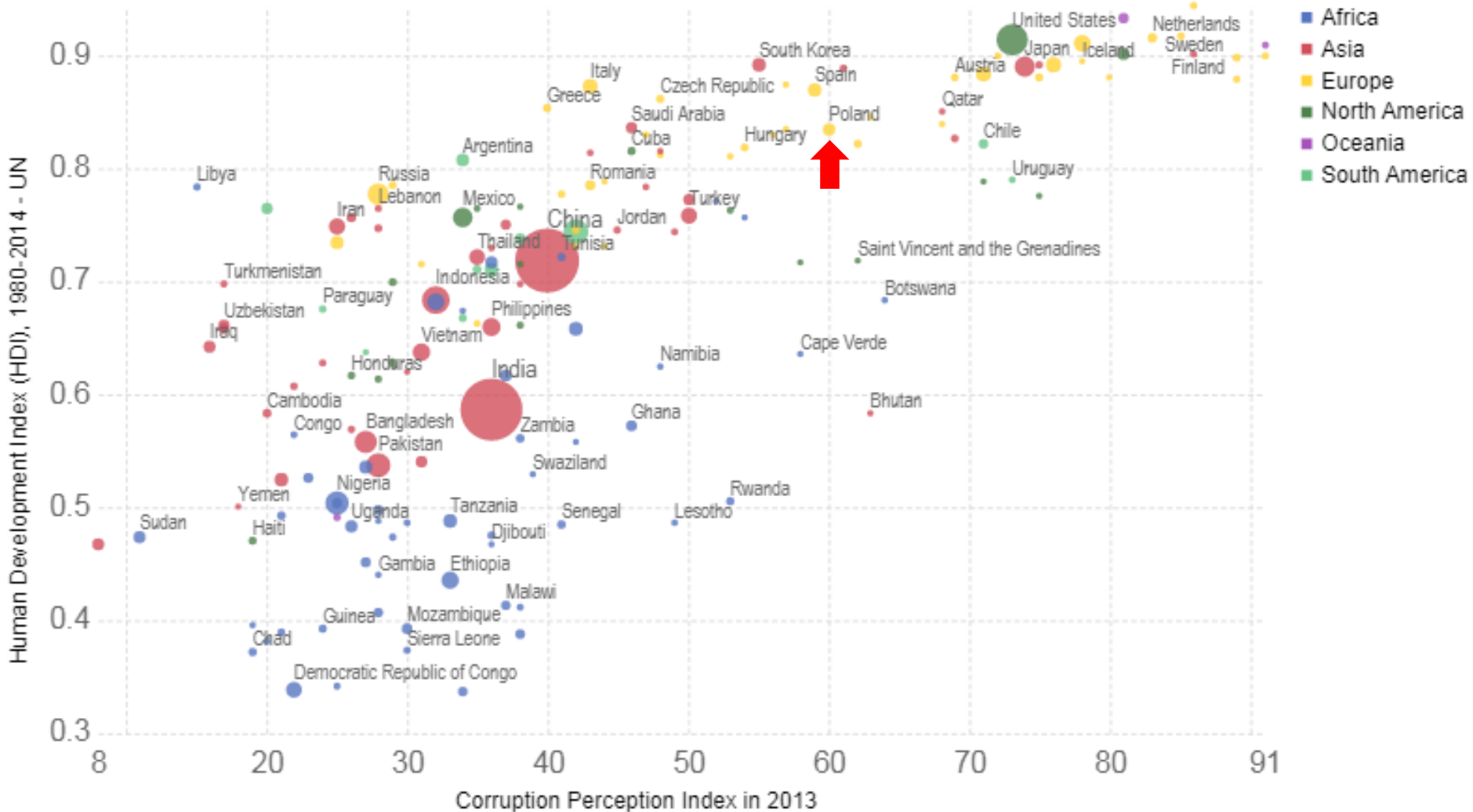
Korupcja a PKB per capita w tys. USD, 2014

Source: WDI (2016) and Transparency International (2016)

CC BY

Korupcja a Human Development Index, 2013

Źródło: Transparency International i HDR, 2013.

Korupcja a wyniki gospodarcze

Grupa	Kraje (wskaźnik Corruption Perception Index 2011)
Grupa I. Najmniej skorumpowane	Nowa Zelandia (9,5), Dania (9,4), Finlandia (9,4), Szwecja (9,3), Norwegia (9,0), Holandia (8,9), Szwajcaria (8,8), Australia (8,8), Kanada (8,7)
Grupa II. Średnio skorumpowane	Niemcy (8,0), Japonia (8,0), Austria (7,8), Wielka Brytania (7,8), Belgia (7,5), Irlandia (7,5), USA (7,1), Francja (7,0)
Grupa III. Najbardziej skorumpowane	Hiszpania (6,2), Portugalia (6,1), Izrael (5,8), Korea Płd. (5,4), Włochy (3,9), Grecja (3,4)

Polska 5,5

Korupcja a PKB per capita w tys. USD (PPP), 2011

Grupa państw	PKB per capita (w tys. USD, PPP)
Nieskorumpowani	42,0
Średnio skorumpowani	39,5
Skorumpowani	29,3

Polska [20,3]

Korupcja a mediana rocznych dochodów dyspozycyjnych gospodarstw domowych, 2007 (w tys. USD)

Grupa państw	Mediana rocznych dochodów dyspozycyjnych gospodarstw domowych (w tys. USD)
Nieskorumpowani	24,6
Średnio skorumpowani	23,4
Skorumpowani	16,2

Polska [9,1]

Korupcja a wskaźniki relatywnego ubóstwa* (w %)

Grupa państw	Populacja ogółem	Dzieci	Osoby w wieku emerytalnym
Nieskorumpowani	9,2	9,0	14,5
Średnio skorumpowani	10,8	11,8	13,6
Skorumpowani	14,4	15,6	22,2

Polska [10,9; 13,5; 7,7]

**odsetek osób żyjących w gospodarstwach domowych uzyskujących dochody niższe niż 50% mediany dochodów całej populacji*

Korupcja a stopa zatrudnienia (średnia z lat 2003-2010)

Grupa państw	Stopa zatrudnienia (w %)
Nieskorumpowani	73,9
Średnio skorumpowani	67,7
Skorumpowani	61,6

Polska [59,3]

Korupcja a stopa bezrobocia (średnia z lat 2003-2010)

Grupa państw	Stopa bezrobocia (w %)	
	Ogółem	Osoby w wieku do 25 lat
Nieskorumpowani	5,5	12,1
Średnio skorumpowani	6,8	14,1
Skorumpowani	8,4	19,9

Polska [13,3; 29,3]

Korupcja a saldo finansów publicznych (w % PKB, średnia z lat 2001-2010)

Grupa państw	Saldo finansów publicznych (w % PKB)
Nieskorumpowani	1,8
Średnio skorumpowani	-3,7
Skorumpowani	-3,5

Polska [-5,0]

Korupcja a dług publiczny % PKB (2010)

Grupa państw	Dług publiczny (w % PKB)
Nieskorumpowani	52,4
Średnio skorumpowani	104,8
Skorumpowani	92,2

Polska [62,4]

Korupcja a konkurencyjność gospodarek, Global Competitiveness Index 2010–2011

Grupa państw	Global Competitiveness Index (w pkt.)
Nieskorumpowani	5,3
Średnio skorumpowani	5,2
Skorumpowani	4,5

Polska [4,5]

Korupcja a konkurencyjność międzynarodowa mierzona saldem na rachunku bieżącym w relacji do PKB (średnia z lat 2003-2010)

Grupa państw	Saldo na rachunku bieżącym (w % PKB)
Nieskorumpowani	4,1
Średnio skorumpowani	0,3
Skorumpowani	-4,0

Polska [-4,7]

Korupcja a alokacja zasobów

Grupa państw	Marnotrawstwo publicznych pieniędzy*	Jakość infrastruktury**
Nieskorumpowani	4,6	5,9
Średnio skorumpowani	3,5	5,8
Skorumpowani	2,8	5,2

Polska [3,1; 3,8]

**skala 7-punktowa, na której 1 oznacza znaczące ekstremalne marnotrawstwo, a 7 sektor publiczny wyjątkowo efektywny w dostarczaniu dóbr publicznych;*

***skala 7-punktowa, na której 1 oznacza wyjątkowo słabo rozwiniętą infrastrukturę, a 7 dobrze rozwiniętą i wysoce efektywną infrastrukturę.*

Przestępstwa korupcyjne przy transakcjach międzynarodowych

Większość (prawie 60%) przypadków korupcji odnotowano w 4 sektorach: wydobywczym (19%), budowlanym (15%), transportowym (15%) oraz ICT (10%).

W większości przypadków łapówki płacono, aby uzyskać kontrakt od sektora publicznego (57% przypadków).

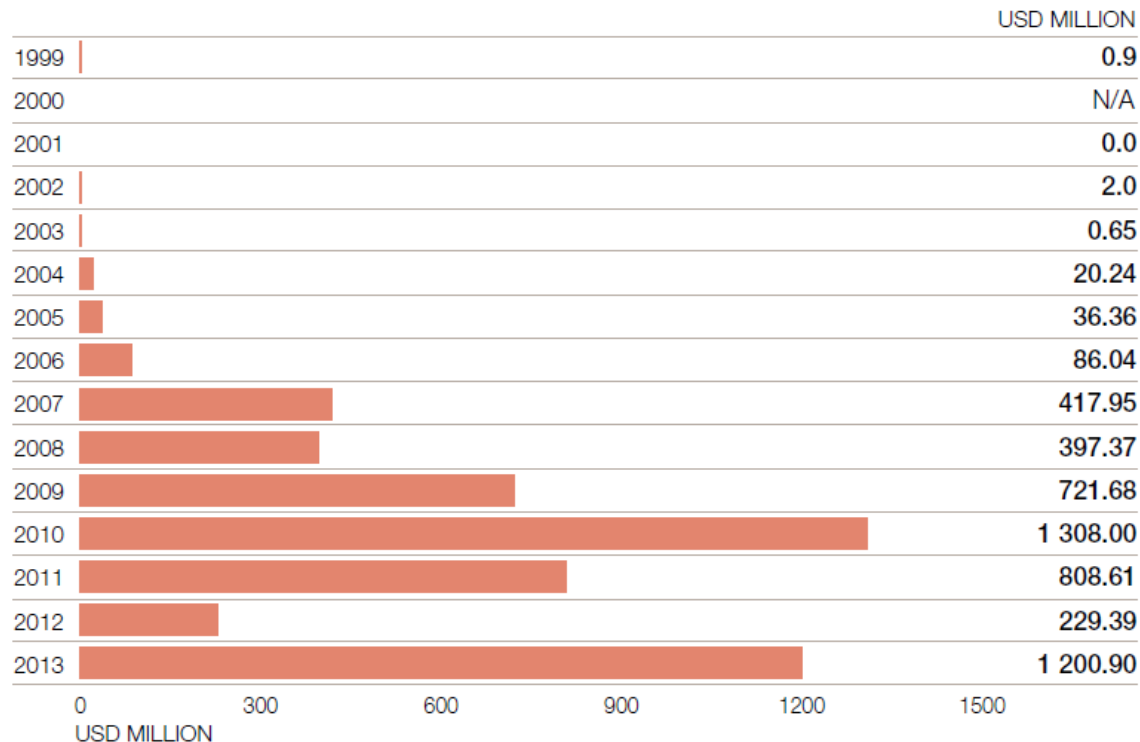
Kwota łapówek wynosiła średnio 10,9% wartości kontraktu / 34,5% zysku z transakcji. Najwyższa jednostkowa kwota łapówki wyniosła 149 mln USD.

Pośrednicy byli zaangażowani w 75% przypadków zdarzeń korupcyjnych.

Kary za przestępstwa korupcyjne przy transakcjach międzynarodowych

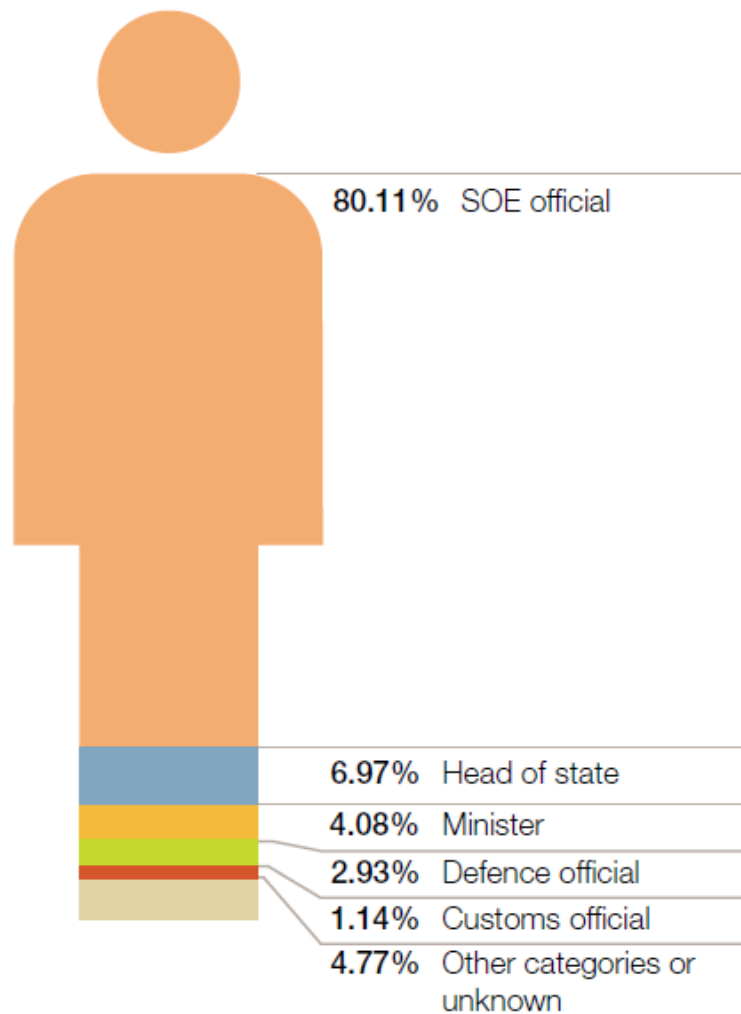
Kary więzienia orzeczono w przypadku 80 osób, a najdłuższy wyrok wyniósł 13 lat. 38 osób otrzymało wyroki w zawieszeniu.

261 kar finansowych nałożono na osoby fizyczne i firmy, a najwyższa kara wyniosła 1,8 mld USD.

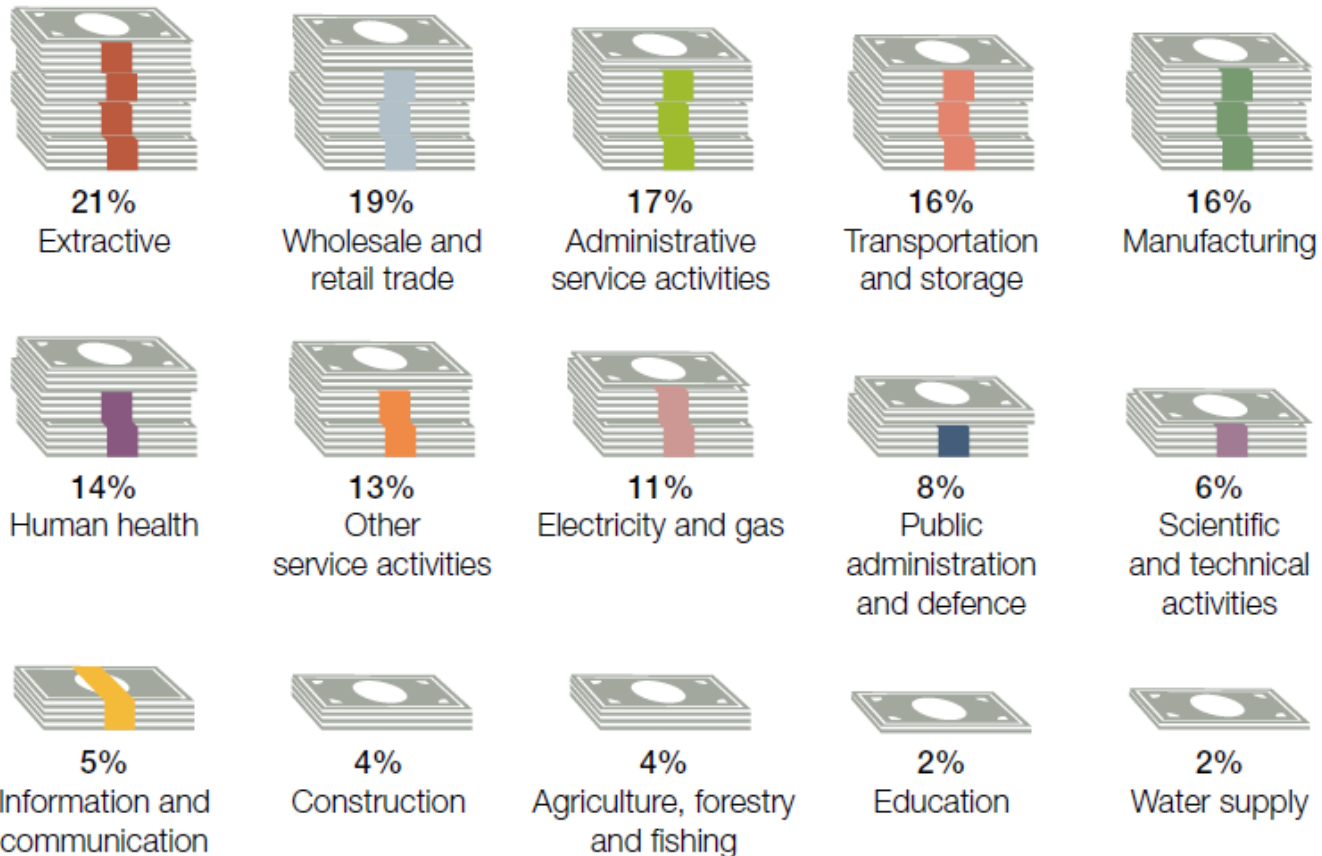
Źródło: OECD (2014),
Foreign bribery report.

Osoby, które wzięły łapówki - stanowiska

Źródło: OECD (2014), *Foreign bribery report*.

Łapówki jako % wartości transakcji – analiza wg sektorów gospodarki

Source: OECD analysis of foreign bribery cases concluded between 15/02/1999 and 01/06/2014. Based on the 55 cases which contained information both on the amount paid in bribes and on the transaction value.

Przestępstwa korupcyjne stwierdzone przez policję

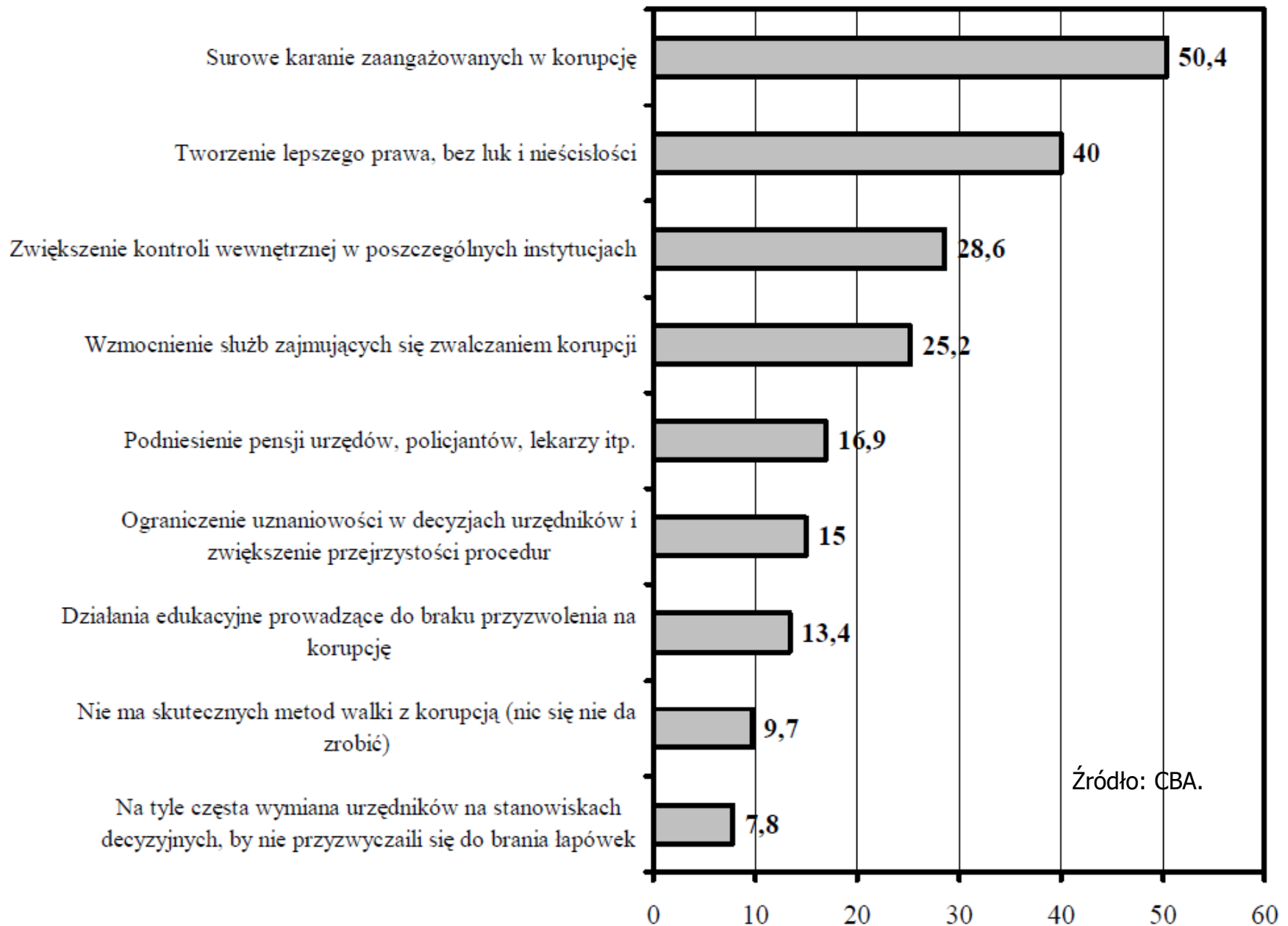
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
art. 228 k.k. (łapownictwo bierne)	4562	4051	2693	3457	3513	2049	4356
art. 229 k.k. (łapownictwo czynne)	2961	3675	2875	2508	1920	1604	1770
art. 230 i 230a k.k. (płatna protekcja)	963	1197	1123	893	643	599	458
art. 231 k.k. (przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej)	3252	2971	2598	7310	4862	3207	2124
korupcja wyborcza - art. 250a k.k.	18	157	35	17	5	100	6
art. 271 § 3 k.k. (poświadczenie nieprawdy w dokumencie w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej)**	-	-	1342	4266	4343	8498	12 619
art. 296a k.k. (korupcja gospodarcza)	73	42	105	372	72	225	34
korupcja w sporcie - art. 296b k.k. (uchylony), art. 46-48 ustawy z 25 czerwca 2010 r. o sporcie	658	99	34	112	102	112	1
art. 302 § 2 k.k. (korupcja wierzycieli)***	-	-	-	5	2	2	5
art. 305 § 1 k.k. (udaremnianie lub utrudnianie przetargu publicznego w celu osiągnięcia korzyści majątkowej)***	-	-	-	58	63	64	37

2018: art. 228: 5560; art. 229: 1991; art.. 231: 1352; art. 271: 22431.

Przestępstwa korupcyjne w Polsce

Rok	Przestępstwa stwierdzone	Przestępstwa wykryte	% wykrycia
2021	6 370	6 329	99,30
2020	8 038	8 015	99,70
2019	6 577	6 563	99,70
2018	10 323	10 273	99,50
2017	8 347	8 317	99,60
2016	8 745	8 675	99,20
2015	7 891	7 842	99,30
2014	11 116	11 036	99,30
2013	14 664	14 566	99,30
2012	10 805	10 709	99,00
2011	12 192	12 105	99,20
2010	12 487	12 410	99,30
2009	8 305	8 222	98,90
2008	7 706	7 564	98,10
2007	9 631	9 569	99,30
2006	6 520	6 378	97,70
2005	6 127	6 044	98,50
2004	4 279	4 190	97,80
2003	3 490	3 429	98,10
2002	2 408	2 357	97,70
2001	2 331	2 284	97,90
2000	1 899	1 861	97,10
1999	1 349	1 290	95,60

Sposoby walki z korupcją (% wskazań)

Źródło: CBA.

Odsetki obliczono w stosunku do ogółu respondentów (bez kategorii „trudno powiedzieć”).

Prawomocnie skazani za przestępstwa korupcyjne, 2014

Art. 228 k.k. (łapownictwo bierne – sprzedajność)

W roku 2014 w sądach rejonowych za przestępstwo z art. 228 k.k. (§ 1 do 6) osądzono łącznie 385 osób, z czego 301 skazano. Karę pozbawienia wolności orzeczono w przypadku 288 osób (w tym w zawieszeniu 271 przypadków).

Uniewinniono 62 osoby.

96%

Art. 229 k.k. (łapownictwo czynne – przekupstwo)

W roku 2014 w sądach rejonowych za przestępstwo z art. 229 k.k. (§ 1 do 6) osądzono łącznie 1572 osoby, z czego 1430 skazano. Karę pozbawienia wolności orzeczono w przypadku 1301 osób (w tym w zawieszeniu 1295 przypadków).

Uniewinniono 63 osoby. Przed wyrokiem 7 osób było tymczasowo aresztowanych.

99,5%

Art. 230 k.k. i 230a k.k. (płatna protekcja)

W roku 2014 w sądach rejonowych za przestępstwo z art. 230 k.k. i 230a k.k. (§ 1 i 2) osądzono łącznie 358 osób, z czego 318 skazano. Karę pozbawienia wolności orzeczono w przypadku 311 osób (w tym w zawieszeniu 296 przypadków).

Uniewinniono 11 osób. Przed wyrokiem 2 osoby były tymczasowo aresztowane.

95%

Art. 231 k.k. (przekroczenie uprawnień lub niedopełnienie obowiązków w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej)

W roku 2014 w sądach rejonowych za przestępstwo z art. 231 k.k. osądzono łącznie 422 osoby, z czego 160 skazano. Karę pozbawienia wolności orzeczono w przypadku 150 osób (w tym w zawieszeniu 147 przypadków). Uniewinniono 113 osób.

98%

Prawomocnie skazani za przestępstwa korupcyjne, 2018

KWALIFIKACJA PRAWNA (artykuł)	Rodzaj kary						kara mieszana	RAZEM	
	grzywna samoistna	ograniczenie wolności		pozbawienie wolności					
		w tym z zawieszeniem		w tym z zawieszeniem		w tym z zawieszeniem			
228 kk	21	0	0	0	232	206	89%	0	253
229 kk	112	0	18	0	718	610	85%	23	871
230 kk	16	0	1	0	72	52		0	89
230a kk	38	0	3	0	52	52		0	93
231§ 2 kk	2	0	0	0	100	93	93%	1	103
250a kk	9	0	1	0	8	7		0	18
271§ 3 kk	157	0	11	0	409	341	83%	2	579
296a kk	2	0	0	0	14	14		0	16
296b kk	0	0	0	0	12	12		0	12
305 kk	2	0	0	0	8	8		0	10
RAZEM	359	0	34	0	1 627	1 397	86%	26	2 046

60.

U S T A W A

z dnia 30 stycznia 1920 roku

w przedmiocie odpowiedzialności urzędników za przestępstwa popełnione z chęci zysku.

Art. 2. Urzędnik winny:

1) przyjęcia bądź podarunku lub innej korzyści majątkowej, bądź obietnicy takiego podarunku lub korzyści majątkowej, danych w zamiarze skłonienia go do pogwałcenia obowiązków urzędowych lub służbowych, albo żądania takiego podarunku lub korzyści majątkowej;

2) innego przestępstwa służbowego, popełnionego z chęci zysku i z pogwałceniem obowiązków urzędowych lub służbowych w b. dzielnicy rosyjskiej i pruskiej, a w b. dzielnicy austriackiej nadużycia władzy urzędowej, popełnionego z chęci zysku —

będzie karany śmiercią przez rozstrzelanie.

Art. 3. Urzędnik, winny przyjęcia w związku z rozstrzygnięciem spraw urzędowych lub służbowych, bądź podarunku lub innej korzyści majątkowej, bądź obietnicy takiego podarunku lub korzyści majątkowej, danych bez zamiaru skłonienia go do pogwałcenia obowiązków urzędowych lub służbowych, albo żądania takiego podarunku lub korzyści majątkowej, —
ulegnie karze ciężkiego więzienia (domu karnego) od lat 4 do 15.